

Šiame numery

Kai faktai džiugina ir drąsina.
Albino Baranauskio plataus užsimojimo trečdalis.
Prancūzų akademija premijuoja romaną "Adios".
Čiurlionio gyvenimas Los Angeles scenoje.
Aloyzo Barono eilėraščiai.
G. Antanaitytės - Ugianskienės rečitalis.
Dr. Juozui Jakštui 75 metai.

RAŠYTOJO PLATAUS UŽSIMOJIMO TREČDALIS

K. ABR.

Albinas Baranauskas, RUDENYS IR PAVASARIAI ARBA UŽPLYNIŲ PULTINEVIČIUS NAMIE IR SVETUR. I dalis. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1975 m. Chicagoje. Aplankas Vytauto O. Virkau. Knyga 350 psl., kaina \$6,00, gaunama "Drauge".

Albinas Baranauskas savo rašytojišką kelią pradėjo proza (ir pirmasis jo novelių rinkinys, 1956 m. išleistas "Sniego platumos", laimėjo jam "Aidų" žurnalo premiją). Proza, tur būt, ir bus jam arčiausia širdies. Tiesa, vienu metu jis buvo susigiminiavęs ir su poezija, turėjusia tokią savitą išraišką, bet naujų jo eilėraščių niekur nebematyti, o štai dabar pasaulį išvydo Lietuviškos knygos klubo išleistas stambus (350 psl.) tomas naujo jo prozos kūrinio, pavadinto Rudenys ir pavasariai, arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur. Tai dar koį kas tik pirmoji to kūrinio dalis, dar būsiančios ir kitos dvi, taigi rankose turime tik trečdali visą didžiulio darbo, reto mūsų literatūroje tokiu plačiu užsimojimu.

Jau ir knygos pavadinimas rodo, kad vyriausiojo veikėjo gyvenimas vaizduojamas ir Lietuvoje ir svetur. Šitaip namie ir svetur savo herojus yra pristatęs jau nebe vienas mūsų romanistas, bet tai nereiškia, kad Alb. Baranauskas knyga nebūtų mums šviežia naujiena, savitas žvilgsnis į praeitį ir dabartį, naujas, baranauskis žodis.

Nuo pat pirmosios knygos Alb. Baranauskas pasirodė ypač savitas tuo, kad jam nerūpi rodyti didesnį išradimą intrigoje, tirštinti, dramatiizuoti veiksmą. Pirmosios jo knygos vienam kitam skaitytojui gal net kelė mintį, kad jo raštus viskas gi taip paprastai ir nesudėtinga, lyg ir pačiame gyvenime (o kai kurie rašytojai mėgsta nutruktagalviš-

Zvilgsnis į Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjimo auditoriją Chicago Moderniosios dailės muziejuje rugsėjo mėn. 26 d. Nuotrauka Jono Dovydeno

Kertinė paraštė

KAI FAKTAI DŽIUGINA IR DRĄSINA

Mintys ir išvados po M. K. Čiurlionio minėjimo Chicago Moderniosios dailės muziejuje

Rugsėjo 26-tos dienos vakaras Moderniosios dailės muziejuje, Chicagoje, buvo tikra lietuvių kultūros šventė, išskirtinio lygio ir išskirtinėje vietoje. Muziejaus rūmai yra pačioje Chicago's dailės širdyje — dailės galerijomis rusėtame miesto centro šiauriniame šone. Reikia džiaugtis, kad lietuviškoji visuomenė šį egzaminą — kontaktą su amerikiečių kultūrai klostu pasigėrėtina išlaikė. Vakaro iškilmeje erdvi muziejaus patalpa buvo kupina lietuvių ir amerikiečių publikos.

Mikalojų Konstantinų Čiurlionių skirtą vakaro programą taipgi buvo reto akademinio lygio, kur nei vienas žodis, nei vienas garsas, nei vizualinis efektas nebuvo tik pripuolamai, pertempti ar nepritepti. Tai buvo aukštos kultūros balanso, skonio ir nenusipiginimo pavyzdys. Todėl daugiau 400 atėjusių jautė dvasioje neeilinį pergyvenimą. Netoli dvi valandas užsitęsęs Čiurlionio minėjimas muziejaus aplinkoje buvo tikrai auksinis turinys, formos ir bendros iškilmingos nuotaitos lydinys.

Muziejaus direktoriaus vardu Čiurlionio minėjimą atidarė muziejaus ryšių su visuomene vadovė Alene Valkanas, trumpai nusakydama šios iškilmės prasmę, sveikindama jos dalyvius ir dėkodama prof. Kazui Varneliui už talką, rengiant muziejui šį Čiurlionio pagerbimą. Ji publikai pristatė ir Clevelando valstybinio universiteto piano departamento vadovą pianistą Andrių Kuprevičių. Mums, lietuviams, ir amerikiečiams, Kuprevičius buvo didžiausia staigmena visai ne lauktu atžvilgiu. Svečias tuoj pat nesėdo prie pianino, bet nepaprastai lengvai, lyg improvizuodamas, klasškai tiksliai anglų kalba pakalbėjo apie Čiurlionio gyvenimo ir jo kūrybos etapus, apie visą kultūrinę anos epochos aplinką bei jos palikimą dabarčiai. Ypač muzikinės Čiurlionio kūry-

bos bruožai Kuprevičiaus kalba buvo nubrėžti tiesiog Čiurlioniškos linijos plastiškumu. Sėdęs prie pianino, Andrius Kuprevičius paskambino vėl kelis pluoštus pianui skirtos Čiurlionio kūrybos, pasirinkdamas ją iš ankstesnių ir vėlyvesnių kompozitoriaus periodų. Skambinamus kūrinius tarpinėse pauzose dar palydėjo labai trumpas, bet labai taiklus vienas kitas pianisto komentaras. Tokiu tiesioginiu, ne tik muzikiniu, bet ir žodiniu, ryšiu su publika buvo sukurta nuoširdi, šilta, neformali visos iškilmės bendroji nuotaika.

Apie Mikalojų Konstantinų Čiurlionių tapytoją kalbėjo muziejaus kuratorius Ira Licht. Pradžioje, paieškojęs meno istorijoje dailininkų ryšio su muzika, specialiai stabtelėjo prie muzikos ir dailės santykio unikuminėje Čiurlionio tapyboje. Toliau, pabrėždamas ritmo ir temos ciklo vaidmenį Čiurlionio paveikluose, prelegentas ieškojo Čiurlionio išskirtinės vietos 20-tojo amžiaus dailės raidoje. Muziejaus kuratorius Ira Licht paskaita čia pat visą laiką buvo ekrane iliustruojama Čiurlionio tapybos darbų skaidrėmis, kurios buvo paruoštos Teresės ir Jono Bogutų.

Kokie amerikiečių ir lietuvių, besiskiriantčių po šio muziejinio Čiurlionio minėjimo, įspūdžiai? Atrodo, kad muziejaus vadovybė ir įprastinė šio muziejaus publika bei minėjimo atsilankę amerikiečiai dailininkai, muzikai ir spaudos žmonės Čiurlionių ir apilamai lietuviams yra nuoširdžiai patenkinti. Lietuviai gi tokio lygio kultūrinio kontakto su atitinkamais amerikiečių kultūriniais klodais taipgi yra sužavėti, maloniai jausdamiesi lygiais partneriais.

Ir koks viso to rezultatas? O toks, kad jau savaitės dienomis prieš minėjimą pagrindinė Chi-

kesnė intriga, gal net ir perdėdami ir iki dirbtinumo priedami ir savo nusistatymą taip daryti teisindami tuo, kad skaitytojui tai labiau patinka).

Tą savo Pultinevičių, suduveltį iš Užplynių, buvusį ūkininką, rašytojas jau pirmuosiuose knygos puslapiuose pristato mums kaip amerikietiško Skvireltauno gyventoją, savo nameliuose įsikūrusį, senais baldais apstačiusį ir turintį nemaža lietuviškos aplinkos. Pradžioje turėjęs šokių tokių nuotykių dėl darbo, dabar jau metai iš metų jis veda ramų gyvenimą ir dar tokį, kokį lietuviui mėgsta — su lietuviškais žolynais darželyje, su smulkiais partiniais erzeliukais, kai jo namuose susiduria vėliau net jo įnamiu pasidaręs tautininkų pirmininkas kpt. Mingėla, frontininkas Puteika, krikščionių demokratų politikas Siarusevičius ir valstietis liaudininkas dr. Špakauskas. Tie jų apsižodžiavimai net anekdotiški atrodo, jei kas nepažintų lietuvių politikierių.

Jo ir valgių katalogą sudaro kiaulės antšonė ir papilvė, rūkyta dešra, kumpis, silkė, lietuvių kepta duona ir kiti panašūs iš seno įprasti dalykai, o prie arbatos — naminis tortas. Galėtum sakyti, kad nei jis, nei jo pažįstami ne kažin ką išmoko (išmoko, žinoma, fabrikuose aptarnauti mašinas) ir nieko neužmiršo — lietuviams atbrido per Atlantą, lietuviams ir mirs kiekvienas su savo atsivežtuju skoniu ir su senais įsitikinimais, kurių nei nauji darbai, nei svetimo krašto aplinka neįveikė smarkiau apšiluoti.

Darbas, poilsis, laikraštų skaitymas, pokalbiai su retais svečiais ar su savo įnamiais, kurių vienas ilgesni laiką užsibūna jo namuose, — štai ir visas amerikinis, toks daugiau kasdieniškas tas Pultinevičiaus gyvenimas, kurį šiek tiek išmuša iš rutinos netikėtai atklydusi žinia, kad gal dar gyva tebėra buvusi Sibiro tremtinė jo žmona ir ją gal įmanoma būtų atsigabenti pas save. Tą gyvenimą šiek tiek įvairina

dar tokie įvykiai, kaip duonos kepėklės savininko Grinevičiaus kelionė į Lietuvą. Košmariniai sapnai jį partraukė namo, o iš ten jis ir parašė laišką tokiu stiliumi, kaip ir ne vienas iš tų retų remigrantų, kurie neatsispyrė pagundai patenkinti savo namų ilgesiu... "man labai jau džiaugsmas, ant visai pargrįžus į gimtą socialistinę šalę. Aš jau seniai norėjau taip padaryti, bet mane vis neleido liaudies priešai, pasmirdę buožės ir fašistų chalujai".

Atsiminimuose ir pokalbiuose Pultinevičius nuolat grįžta į tėviškę, į savo Užplynius, nuo kurių, kaip rašytojas mums tvirtina, atsiveria vaizdas "iki Pajevonio, Gražiškių, Stradzinės ir Vartelinės", ir matomas Liepalotų kaimas (Petronėlės Oriantaitės prieš keletą metų išėjusioje knygoje iš visų pusių ilgesio šiluma aplietas), ir dar jeigu pasukti į šią ar kitą pusę, tai vis suduviškiams gerai pažįstamos vietos, brangios ir Pultinevičiui, ir jo kūrėjui Alb. Baranauskui, ir kiekvienam lietuviui — su mėlynuojančiomis kalvomis, medžių kuokštais pašlaitėse ir stogais tų medžių pavėsyje. Taip, daugelis tų suduviškių detalių ir vaizdžių ir šilto. Jų ir apstu, ir jos knyga sušildo.

Kai Pultinevičius tėra buvęs tik eilinis ūkininkas, tai ir Lietuvoje gyvenimas jam ėjo ir praėjo, galima sakyti, nesudėtingai maždaug iki okupacijų metų. Tiesą sakant, knyga ir yra istorija daugiau ne tiek Pultinevičiaus, kiek tų žmonių, su kuriais jis gyvena, bendrauja, susitinka. Jeigu į Pultinevičių imtume žiūrėti kaip į visa ko ašį, kaip į centrinį herojų, kaip į asmenybę, apie kurią viskas sukasi ir jį išryškina, tai didžioji dalis knygos pasidarytų nereikalinga ir kartais sunkiai suprantama būtų, kam čia šis ar tas iš viso pateikiama. Juk, sakysime, kai skaitome knygos puslapius apie Pultinevičiaus tėvą, žmoną, berną, kaimynes ir kaimynus, tai tas vyriausiasis herojus retai kada šiek tiek prasiima kaip žmogus su savo charakteriu. Tuose pasakojimuose mes susipažįstame su tais kitais

žmonėmis, o Pultinevičius yra tarytum lyg koks siūlas, ant kurio yra suvarstyti nuotykiškai ar gyvenimai tų kitų: jo tėvo, žmonos, berno, Seredos, Mececko, Klementinos Zelenkienės, kpt. Mingėlos, Kalasausko ir dar būrio kitokias pavardes nešiojančių, vienu plačiau charakterizuotų, dėl to stipriau išsirežiančių atmintin, o kitų tik prabėgoms kokiu brūkštelėjimu nupieštų, tai ir ne tokių visapusiškai ryškių. Kai į Pultinevičių imame žiūrėti, kaip į siūlą kitų gyvenimams suvarstyti, tada ir tie epizodiniai skryčiai darosi suprantamesni ir prasmingesni ir jo paties charakterio blankumas pateisinamas. Net sakytume, kad knyga iš tiesų turi tam tikro formalaus lygiagretumo su Gogolio "Mirusiomis sielomis". Tačiau, žinoma, Pultinevičius nėra koks nors lietuviškas Čičikovas, O jeigu jis būtų kuo nors panašesnis į aną Gogolio herojų, pati knyga, reikia tikėtis, būtų daugiau laimėjusi. Čičikovas išleido į kelionę po Rusiją, skatinamas tam tikros idėjos, dėl to su juo žygiams susijusios istorijos yra daugiau organizuotos apie tą pagrindinį siūlą. Pultinevičius jokio ypatingo tikslo ar idealo neturi, ir žmonės, su kuriais jis susiduria ir apie kuriuos pasakoja, yra arba jo artimieji (tėvas, žmona), arba atsitiktiniai sutikti. Kai kurių tų žmonių istorijos dar net ne iš karto pasakojamos, kaip yra Gogolio knygoje (pvz., Zelenkienės, su kurią, tur būt, susitiksimė dar ir kitose kūrinio knygose).

Pati vieningiausia epizodinė istorija knygoje bus bene Vinco Kalasausko, Pultinevičiaus svainio, seno emigranto, komunisto, kuris, ligos suimtas, pasuka savo galvojimą atgal į Dievą ir tradiciją, nuo kurių jis nukrypo, bekaldamas pinigus ir belankydamas socialistų susirinkimus. Joje Pultinevičius visai neegzistuoja, jis tėra tik šoks toks jo atsiverimo liudininkas. O pati didžiausia ir įdomiausia istorija tai tas knygos epizodas, kai Pultinevi-

Pokalbis po Chicago Moderniosios dailės muziejaus (Museum of Contemporary Art) surengto M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjimo. Iš kairės į dešinę: muziejaus ryšių su visuomene vadovė Alene Valkanas, dienraščio Chicago Tribune dailės ir muzikos skyrių redaktorius Alan G. Artner, minėjime kalbėjęs ir Čiurlionio kūrinius atlikęs pianistas Andrius Kuprevičius ir šio Čiurlionio pagerbimo iniciatorius dailininkas prof. Kazys Varnelis.

PLATAUS UŽSIMOJIMO TREČDALIS

(Atkelta iš 1 psl.)

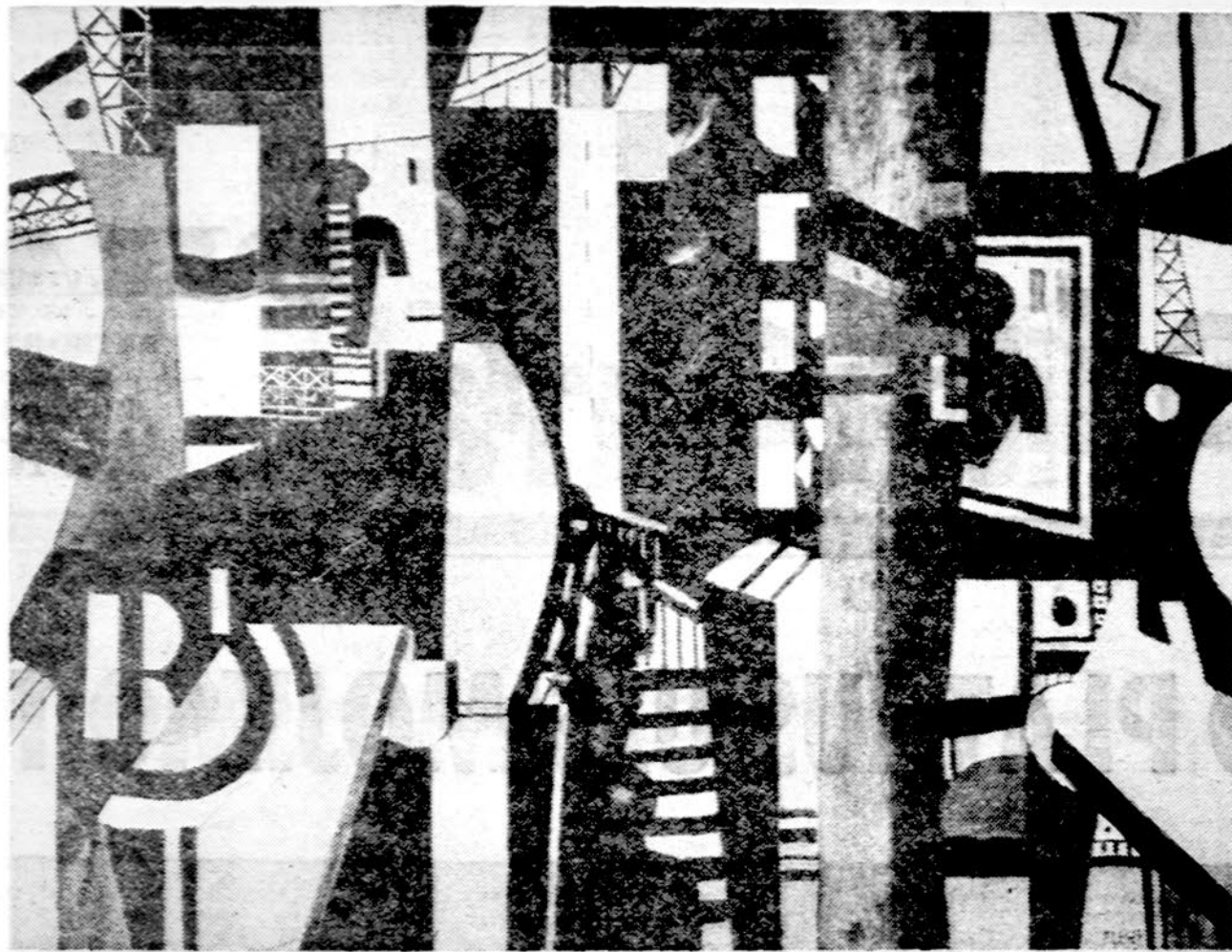
Čius patenka vokiečiams į nagus, dirba jiems pafrontėje ir, nutaikęs progą, pabėga ir slapstosi. Idomiusias tas epizodas lietuviui skaitytojui dėl to, kad jame atkuriamas pafrontės gyvenimas Lietuvoje su apšaudomais javų kirtėjais ir bulvių skutėjais, su judančiomis pabėgėlių voromis, su žmonių iki tragiško juokingumo nueinančiomis pastangomis užkasti visą savo kilnojimąjį turtelį, kaip daro Butkiera. Apie tą pusiau niekieno žemę, kai 1944 m. pasienyje buvo kuriam laikui apsisitojės frontas, yra tekę skaityti atsiminimu, kurie, žinoma, toli gražu neprilygsta dabar rašytojo atkurtiems vaizdams. Tiesa, tame epizode dalyvauja ir Pultinevičius, bet greičiau toks pat kaip ir kiti statistas platokoje scenoje ar kaip Sveikas tarp Sveikų.

Kai knyga parašyta perdėm realistiškai, šiek tiek nesuprantamas joje tas nemaža mistikos turis epizodas apie ponaitį, kuris pradėjo užsukti į Pultinevičių namus ir gyvenimą jau prieš šimtmetį ir kurio tikras ar tik vaizduotės sukurtas šešėlis šmėsteli dabar jau Skvireltaune. Toks epizodas būtų lyg ir tinkamesnis Birutės Pūkelevičiūtės pono Moro tipo romanui.

Patį labiausiai iš visos knygos išskirtusi istorija, atrodo, yra tarsi pasakojimas apie įkūrimą Skvireltauno miesto, kuriame dabar gyvena Pultinevičius. Tokius epizodus skaitydamas, nejučiom prisimeni amerikiečių rašytoją Thomas Wolfe, kuris prirašydavęs tūkstančius reikalingų ir nereikalingų puslapių, ir tik kitų talkos dėka jo romanai buvo apvalyti nuo kuo mažiausiai būtinų dalykų. Ta Skvireltauno istorija tik tiek bendra teturi su knyga, kad tame mieste jos herojus Pultinevičius gyvena, bet jam, rodos, galėtų užtekti tiek, kiek tai susiję su jo ir jo kaimynų namukais, su parduotuvėmis, kur jis apsi-perka, su bažnytele ir t. t. Jei rašytojai, paleisdami savo romanų veikėjus į Romą, nepasakoją, kaip legendariniai vilkavaičiai Romulą ir Remą dėję į pagrindus, nes jų knygos pasidarytu įkyriai nuobodžios, tai ir iš Alb. Baranausko niekas nelauktu, kad jis savo prozos veikale pasidarytų nelietuviško Skvireltauno kronikininku ar istoriku.

Knygoje apstu humoro. Vienur tas humoras susietas su žmogaus principais (pvz., Pultinevičiaus griežtas nusistatymas prieš grikius, kurių norėtų jo žmona). Kitur jis situacijos išdava. Tik vienu kitu atveju jis išviršta į knygą įterptą anekdotą (apie majorą Butvilą, kuris kadaise kareivių kuopą įkomandavo į tvorą, arba apie tą krikščionių demokratų partijos atstovą seime, kuris Vilkaviškio stoties aikštės užvertame gelyne kumžlojo kiaušinius, užgerinėjo juos a lum ir atsikratė norėjusio jį areštuoti policininko neliečiamybę įrodančiais dokumentais). Tie anekdotai, žinoma, neišlieja į knygą taip, kaip grikių istorija arba Butkieros ilgametės pastangos sukaisioti į žemę kiekvieną savo daiktėli, kurio bėdos atveju negali panesti.

Be kita ko, skaitytojams bus malonu laiką leisti su Alb. Baranausko knyga rankose dar ir dėl to, kad rašytojas nėra iš tu, kurių pasakojimuose suraizgyti sumaižyti sakiniai vis užkliūva lyg už kietų grumstų. Jo viskas dėstoma lengva ranka — plaukia lyg per ledą (tik dėl kažkokio užsipyrimo, jis visoje knygoje sistemingai vietoj jungtuko nei vartoją praveiksminį žodelytį nę, pvz.: "jo nę pavalygsi, nę atsi-gersi, nę juo apsidengsi"; kiti ne-taisyklingumai, kaip rašymas

Fernand Leger (prancūzas, 1881-1955)

Miestas (Philadelphijos Dailės muziejuje)

Keletas premijuotų prancūzų romanų (2)

Akademija nubalsavo už „Adios“

Kas seka Paryžiaus literatūrinį gyvenimą, pastebi, kad romanai paprastai susirūšiuoja į tris kategorijas. Yra romanų, kurie ypač patraukia akademinės kritikos bei intelektualų dėmesį, tačiau lieka visiškai nepastebėti eilinio skaitytojo. Yra ir tokių, kurie neturi nė mažiausios literatūrinės ar idėjinės vertės ir tinka tik lengvam, pramoginiam pasiskaitymui. Trečiąją grupę sudarytų premijuojamieji romanai. Tai paprastai gerai parašyti veikalai, kurie vis dėlto nepasiekia didžiųjų romanų lygio ir todėl tik išskirtinai, tik vienu kitu atveju randa atgarsio literatūros istorijos knygose.

Prancūzų akademinė kritika, bent paskutiniaisiais metais, ypač dėmesio skiria tiems beletristams, kurių veikalai pasižymi forminiais eksperimentais, ne šiaip sau naujumu, bet organiškai

Albinas Baranauskas

— "pasėkmė", "slaugė tris ar keturis metus", "su laiku jis pasidarė" ir panašūs yra reti). Knygoje dažnai vartojama įdomi stilistinė priemonė — kartojimas dia-loge (pvz.: —Kept? —Kept. —Matilda išmokė. —Matilda? —Matilda, arba: —Pas Kintų Kalasauską. —Pas Kintų Kalasauską? —Pas Kintų Kalasauską, arba: —Aš negaliu vežtis namo. —Negalite vežtis namo? —Negaliu vežtis namo, arba: —Aš negaliu likt. —Negali likt? —Negaliu likt. Gaspadinė mane išvarė. —Gaspadinė tave išvarė?

VIKTORIJA SKRUPSKEYTE

išmąstyta, nauja romano paskirties koncepcija. Atrodo, kad kritikai romanuose ne tiek ieško specifinių eksperimentų priemonių, kiek nori sužinoti ar šios priemonės sudaro koncepcinę visumą, ar jomis yra išreiškiama autorius ir gyvenamojo laiko pasaulėjauta, ar jos atneša naujumo, kuris galėtų pakeisti romano kryptį. Pavyzdžiui, prieš maždaug dvidešimt metų, akademinis universiteto kritiku ir kai kurių žurnalistu buvo entuziastingai sutiktas Alain Robbe-Grillet, savo romanuose paneigęs tradicinį pasakojimo metodą. Alain Robbe-Grillet teigė, kad kūrėjas, gyvenęs radikaliu pasikeitimu laikotarpyje, turi ieškoti lygiai radikaliu, nauju išraiškos formų. Jis atmetė ko ne visas klasikinio tipo romanų būdingas priemones: tiksliai apibrėžtus personažus, gamtos, žmonių bei jų gyvenamos aplinkos aprašymus, nuosekliai kylančią intriga, kur autorius siūžetą atpasakoja chronologine tvarka, pradėdamas pirmuoju ir baigdamas paskutiniu juvykiu, ir ieško pasakojimo formų, kurios būtų 19-me amžiuje įsigalėjusio realistiško romano antitezė. Savo forminius eksperimentus Alain Robbe-Grillet suvedė į vieną, *nouveau roman* sąvoką, kuri buvo kritiku taikoma ne tik Robbe-Grillet, bet ir Michel Butor, Claude Ollier, Claude Simon ir kitų beletristų kūriniais. *Nouveau roman*, kai kurių kritiku (pvz. Sartre) dar vadinamas anti-romanu, tebėra gyvas. Jis ir šandien domina akademinis kritikus — bet ne skaitytojus. Kritikai seka *nouveau roman* augimo kryptį, nagrinėja jo forminius pasikeitimus, ieško terminų šiems pasikei-

— Gaspadinė mane išvarė. Liepė pasimtat daiktus ir eit namo, ir t. t.). Toks kartojimas natūraliuose pašnekesiuose ir galimas ir vartojimas, tik Alb. Baranausko atveju, kai per dažnas, gal jau šiek tiek liudyto mėgavimasis ta labiau prasišlančia priemone. Kadangi Albino Baranausko šio kūrinio teturime dar tik trečdalį, tęsinį susilaukę, gal turėsime pagrindo ir reikalo kai dėl ko keisti požiūrį, sakysim, dėl Pultinevičiaus vaidmens ir visos veikalo struktūros. Kol kas pateikiame išpūdziai vien dėl tos davarė. — Gaspadinė tave išvarė?

timams aprašyti. Prieš kelerius metus Prancūzijoje suorganizuotas kolokviumas, sutraukęs daugumą moderniojo prancūzų romano specialistų, teigė, kad *nouveau roman* yra pakitęs ir formos ir turinio atžvilgiu, ir siūlė jo naująjį atmainą pavadinti *nouveau nouveau roman* vardu.

Idomu tai, kad šis eksperimentinis *nouveau* (ar *nouveau nouveau*) romanas turi mažą įtakos tai gausiai, kasmet pasirodančiai, beletristinei produkcijai, iš kurios yra atrenkami premijuotieji romanai. Pavyzdžiui, dauguma 1974 metais atžymėtų veikalų seka tradicinio pasakojimo forma. Jie skaitytojui pristato daugiau ar mažiau ryškius personažus, pateikia gyvenimiškų scenų, pasiremia apčiuopiamu siūžetu, ar surezgia nuosekliai augančią intriga. Šiuos romanus skaitydami, matome, kad autoriams rūpėjo atkartoti, išbulinti ar modifikuoti tradicines formas, o ne jas paneigti. Pavyzdžiui galime duoti rašytoją Kleber Haedens, kurio romanas *Adios* gavo Prancūzų akademijos premiją (Grand Prix du roman), kai kieno laikoma svarbiausiąja.

Žinomas kritikas, žurnalo *France-Soir* bendradarbis, mėgstąs rašyti ir literatūrinį įvertinimų ir reportažų iš sporto pasaulio, net keturių kritinių knygų autorius, Kleber Haedens yra parašęs šešis romanus. *Adios* — tai autorius septintas beletristinis kūrinys, gausiai perplintas literatūriniais ir autobiografiniais motyvais. Romano veiksmas prasideda Valijoje, Cardiff mieste, kur pasakotojas (Jérôme), spėjame vidutinio amžiaus reporteris, sporto entuziastas, atvyksta stebėti futbolo rungtynių tarp Valijos ir Prancūzijos komandų. Pasakotoją domina ir rungtynės, ir sutikti žmonės, ir pati Valija, Haedens itin nuotaikingai aprašyta. Jaučiame, kad Valija Jérôme turi ypatingos svarbos; čia ji kažkas trunkia, tarsi žmogaus artumas, o gal, atvirkščiai, Valijos pakrančių paslaptinga vienuma: "kai keliu pasiekiami Gower pusiasalis, netrukus privažiuojame šilajyne, kur ganosi juodi arkliai. Vėjas nutyla viržiuose. Ši vienu-ma, ši užmiršta užėiga — visa tai mano išrauna iš mūsų pasaulio ir sugrąžina šiek tiek pirmųkščio laiko žavumą". Gal autorius Valijoje yra kadaise buvęs? Gal jis kažkodėl mano, kad čia turi įvyk-ti kas nors ypatingo? Jérôme min-čių pilnai nesuvokiame, tačiau

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

casos FM muzikos stotis informavo savo klausytojus apie būsimą Čiurlionio pagerbimą ir gro-jo Čiurlionio kūrinius. O po minėjimo didžiuosius Chicago dienraščiųos apie Čiurlionį skir-tąjį vakarą plačiai rašė tų laik-raščių dailės ir muzikos skyrių vadovai bei pagrindiniai talki-ninkai — recenzantai. Sakysim, Chicago Sun-Times seštadienio ir sekmadienio laidoje (rugs. 27 ir 28 d.) spausdino Ann Noren minėjimo aprašą, per 4 skiltis uždedant antraštę "A Lithuanian rises from oblivion", o Chi-cago Tribune pirmadienio (rugs. 29 d.) laidoje duotas Alan G. Artner straipsnis "Honors for a nearly overlooked artist".

Kokias iš to reikėtų pasidaryti išvadas? O tokias, kad mums būtina ir nuolat ieškoti kontak-tų su amerikiečių ir kitų gyvenamų šalių kultūriniais sluoks-niais ir juos formuojančiais žmo-nėmis. Tik reikia, kad patys kontaktuočiai būtų užtelęje iki atitinkamo lygio ir kad kontak-tavimo akstinas nebūtų tik pil-koji vidutinybė. Tiesa, čia apra-šyta Čiurlionio minėjimą rengę pats Moderniosios dailės muziejus (Museum of Contemporary Art). Tačiau post factum dabar tenė-būna paslaptis, kad visus reikia-mus kontaktus iš anksto su mu-ziejium užmezgė dailininkas prof. Kazys Varnelis, kuris šios insti-tucijos vadovybei jau buvo gerai pažįstamas kaip dailininkas, tu-rėjęs savo sėkmingas parodas jų pačių ir kitų Amerikos miestų pirmiauliuose muziejuose. Tai iš-dėmėtina nuoroda metodo, takti-tikos ir kvaliteto prasme.

Šie ir panašūs pavyzdžiai tu-rėtų kaip tik skatinti didesnę pa-sitikėjimą savo organizaciniais sugebėjimais ir savų kultūrinin-čių kūrybinai polėkiais. Jeigu, sa-kysim, Adomo Galdiko mo-nografija išleista dviem laidom — lietuvių ir anglų kalba, kodėl juo labiau negalėtume 100 met-ty sukakties progą parengti ir iš-leisti reprezentacinės Čiurlionio monografijos angliškai kalban-čiam pasauliui. Jeigu pastarojo ateitininkų kongreso metu Chi-cagos Orchestra Hall salėje bu-vo didingai atlikta to paties Čiur-lionio simfoninė poema "Jūra", kodėl 1977 metais įvykstančiam ateitininkų kongrese negalė-tų būti ten pat pastatyta nauja

jančiame, kad jo sąmonėje tikro-vės percepcijos kaskart stipriau su-sipina su atsiminimais. Netrukus pasakotojas visiškai pasimeria pra-eityje ir mintimis tiria svarbiausius savo gyvenimo momentus. Kartu su juo akimirka pabūvame Cher-bourg mieste, kur pasakotojas, tuo metu tik dvylikos metų vaikas, pirmą kartą pastebi, kad tarp jo tėvo ir motinos yra išaugęs kon-fliktas. Paskui nusikeliame į Af-riką, į Senegalo pakrantės Gorée salą, kuri pasakotojo mintyje yra susijusi su jo intelektualiniu ir emociniu pabudimu. Sugrįžęs į Prancūziją, Jérôme su tėvais gyvena viename mažame provincin-čios miestelyje ir čia pradeda lan-kyti gimnaziją. Tai dar vienas eta-pas, idomus tuo, kad jis parodo kintantį Jérôme santykį su tėvais; jo pastangas susidaryti savitą pa-saulėjautą ir taip pat jo susido-mėjimą sportu. Sportas pasakoto-ju yra būdas nugalėti ir nuobodu-lį ir nepasitikėjimą savimi. Kiek vėliau matome keletą spal-vingų epizodų Paryžiuje, kur pa-sakotojas, tapęs reporteriu, susi-tinka su Marie-Louise ir ją veda. Romaną užsklendžia staigi Marie-Louise mirtis.

Šie svarbieji *Adios* epizodai yra (Nukelta į 3 pusl.)

Dariaus Lapinsko opera, žinoma, ją užsakant jau dabar. Tai būtų nesitenkinama vien maža apimtimi ir vien tik sava pastoge, o būtų išeinama platesnėn aplin-kon, tuo pačiu paliekant bei už-tikrinant svaresnį indėlį bendra-jam tautos lobynui.

Bet tai dar nereikia, kad nu-vertintume kultūrinį reikimąsi savųjų tarpe. Anaipol! Kultū-rines apraiškas ir savuotėje jo-kiu būdu nereikėtų silpninti "už-sieninių" šuolių sąskaiton. Ir vie-

nai ir kitai krypčiai nereikia pa-gailėti dėmesio, darbo ir visoke-riopos paramos. Reikėtų tik steng-tis, kad ir ta savuotinė veikla būtų nežemesnio ūgio kaip repre-zentacinė.

Todėl čia, pabrėžtinai akcen-tuodami įvykusį Čiurlionio minė-jimą amerikiečiuose, tuo pačiu sykiu primename visuomenei, ypač čikagiečiams, kad Margučio rengiamas Čiurlionio minėjimas Jaunimo centre įvyks spalio 12 d. (kitą sekmadienį) 3 val. popiet. Rengėjams ir mūsų visuomenei, po Čiurlioniškųjų amerikiečių, da-bar vėl bus gera progą pasitempti patiems savoje pastogėje.

k. brd.

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6556

Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepią, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso RE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepią, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — EE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akijų Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
V A I K Ų L I G O S
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 — LO 1-4605
Jei neatsiliepią 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIIJA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue.
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečd. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius.
Seštadieniais 12 ir 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRŠTUK
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4222
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIIJA
Ofisai.
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-8 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisai rez. 2652 W. 59th St.
Tel. Pkosep 8-1223.
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad. ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — IS anksto susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad., pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3166; namų 636-4850
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val.: pirm., antrad., ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5, šeštad. pagal susitarimą

Perskaite "Dragą", duokite jį kitiems.

Mikalojaus K. Čiurlionio gyvenimas scenoje

PR. VISVYDAS

Kalifornijos LB tradicinė lietuvių diena šįmet praėjo M.K. Čiurlionio šimtmečio ženkle. Rugsėjo 20 d. Los Angeles Dramos sambūris suvaidino Jurgio Gliados 3-ju veiksmų dramą "Čiurlionis", jau statytą prieš kokį dešimtmetį.

Ši syki drama parodyta erdviame Thomas Star King mokyklos scenoje, su keliais priedais ir žymiai dinamiškesne eiga. Pavyzdžiui, pirmame veiksme Varšuvos turtuolio Volmano salone pamatėme poniją Anę — grakščią, koketiškai judrią ir šnekią damulę, kurios vaidmenį šauniai atliko Viltis Jatulienė. Išpūdingai atrodė ir kitos moterys: elegantiškai ori Volmanienė (Danutė Barauskaitė) ir temperamentu bei grožiu dvelkianti grafitė (Raisa Urbanienė). Aplinkui darnus svetainės scenovaizdis (Algis Zaliūnas), jaukiai apšviestas (Balis Mackiala); užkulisyje vykstantis koncertas, palėdymas katutėmis (garsu technika Povilo Jasiukonio). Ypač akį traukė žavūs moterų drabužiai. Žodžiu, buvo atkurta anuometinės Varšuvos prabanga bei kultūra.

Tokiame pasaulyje savo karjeros pradžioje sukosi jaunas pianistas ir kompozitorius Mikalojus Čiurlionis (Manfredas Prišmantas). Suprantama, silpnesnių polėkių menininkas būtų iki ašų laimingai pasinėres didmiesčio salduose. Tik ne Mikalojus Konstantinas. Jis ryžosi grįžti Lietuvon ir atsiduoti dalei. Perlaužti jo sprendimo nepajėgė meilūs Volmanienės įtikinėjimai, prašymai, net ašaros. Atrodė, kad Volmanienė mylėjo Čiurlionį ir buvo pasirodusi visai prisidėti prie jo muzikinės sėkmės. Nepasakyčiau, kad Danutė Barauskaitė pakankamai perprato Volmanienės jausmus. Danutė buvo ir graži, ir meili, ir moteriškai susirūpinusi, deja, labai jau vėsi, nelyginant Čiurlionio "Žiemos ciklo" esybė.

Niekio negaliu prikišti Volmanai pavaizdavusiai Alfonso Tumui. Ar tai debiutas? Nežinau. Balso aiškumui ir tiksliai "poniška" laikysena jis gražiai derinosi prie Žalūmo nupieštos svetainės. Jei pirmas veiksmas Čiurlionį parodė kaip moterų dievinamą muzikos karalaitį, antrame, kontrastui, jis pavirto šalčio studijoje vargančiu dailininku. Tai ekonomiškai smukimas. Tačiau dvasiškai — imponuojantis skrydis į aukštį. Kaip tik čia išryškėjo Čiurlionio taurūs bruožai: nepaprastas darbštumas, kūrybingas susitelkimas savyje, jautrus žmogiškumas ir vengimas savo meną palenkti komerciniam stabui. Be to, jis skaudžiai pergyveno kitų nesugebėjimą suprasti jo kūrinį.

Aktorius M. Prišmantas į šią sunkią Čiurlionio rolę įdėjo gerą dalį savo sielos. Be jokios pozos, paprasta vaidyba jis buvo pakankamai įvairus ir gyvas, nepasakyčiau, kad perdėm čiurlioniškas. Iki genijaus esmės dar ilgas kelias. Pats vaidmuo, turint minty J. Gliados stilistinį žvyrą ir kalbos nerimingumą, reikalavo milžinišką pastangą. Šiaip ar taip — Prišmantas vyriškai ištempė. I talką jam atėjo labai sceniškas liaudies žmogėnas katarininkas (Jonas Dovydaitis), sąmojingomis pastabomis ir rūpia išmintimi pasodrinęs dialogus, sušildęs sceną guviu judėjimu. Tam Dovydaitis tiko kaip

krūminis stiklas šiltam žiemos popiečiui.

I veiksma darniai įsiliejo Ema Dovydaitienė ir Saulius Stančikas, vaidinę rusų dailininkus, Čiurlionio bičiulius — Filatovą ir Averiną. Nors savo nepigiais žieminiais apdarais jie labiau panašėjo į stiprius žemvaldžius, negu į varganus dailininkus, vis dėlto plačiu mostu ir nuosirdžiu degtinės pilstymu jie užgavo rusų charakterio stygas. Dovydaitienė visuomet pasižymi tiksliai išraiškos ieškojimu scenoje. Tai ji entuziastingai darė ir dabar. O Stančikas, berods, debiutuojantis, atrodė solidžiai. Jo skvarbus, malonus balsas nešė sakinius į visą salę. Tereikia jam linkėti sėkmės ateičiai.

Trečias veiksmas nukėlė žiūrovus į lemtingiausią Čiurlionio gyvenimo etapą. Atsivėrė psichiatrinės ligoninės laukiamasis. Centre, už lango, puikavosi palinkęs lyriškas beržas, tarsi laukiantis, kad jį apkabintų ligos pakirstas menininkas (to nebuvu). Laukiamajame šeiminiškavo žvali, drausminga gydytoja, kurios vaidmenį sumaniai kūrė Inga Tumienė. Didelę staigmeną paklojo Rimas Zukas, savo teatrinį darbą pradėjęs "Nakties" spektaklyje. Pažanga didelė! Pirmame veiksme jis suvaidino draugišką ir uolų muzikos profesorių Daškevičių, gi trečiame — traukų pamišėlį, oratoriškai skelbiantį salei: "Aš esu lenku karalius Piastas". Šiam keistuo-liui Rimas nepagalėjo sutirštinti emocijų. Tai gerai iš aktorikos pusės, bet režisūriškai, mano manymu, "piastiškų" ekscesų buvo per daug. Jie užtvindė trečią veiksma. Ne vienas žiūrovas tapo prislėgtas. Iškilio skaudaus klausimas: ar tai tiesa, kad paskutines savo dienas Pustelninkų ligoninėje Čiurlionis praleido tokiame būvyje, kikendamas, kvailiodamas, besiginčydamas su Piastu, neprisiskandamas "dažu, dažu, neblunkančių dažu" ir visokių "meridianų"? Jeigu taip, — tai ar verta visa tai natūralistiškai įscentinti ir griauti mūsų nešiojamą kilmę normalaus Čiurlionio įvaizdį? Aplamai nieko herojiškai tragiško nematau, kai psichinė liga nuogai suvaidinama scenoje, besivadovaujant pasenusiu prietaru, kad genialumas ir beprotybė dažnai susilieja. Mar regis, trečio veiksmo didesnei pusei, ypač pabaigai, kaip visų kietų likimo mazgų atomazgai, būtų pravertęs ramesnis, poetiškesnis priėjimas, labiau išprasminęs Čiurlionio genijaus paslaptinę ramybę ir paliekęs žiūrovuose brangų katarsio jausmą.

Nežinrūnt veikalo pabaigos psichiatrinę galvosūkių, vaidinimo visuma surado palankų atgarsį auditorijoje. Žmonės viską priėmė šventiška nuotaika. Režisierės Dalilos Mackialienės (tikrai širdingai mylinčios teatru) idėjas darbas buvo matomas šį kartą platesniame sceninių priemonių panaudojime, kai kurių dialogų sklandžioje orkestracijoje ir naujai pasirodžiusių aktorų tvirtame įreminime. Reikiama — pasiekti nauji būdai, ir nauji žmonės atėjo į Sambūrį, atsiskleidė išpūdinga scenografija. Pradijūgino ir tas gausus veiklės iš eilės prisistatymas pradžioje, o baigmėje — režisierės, tarsi atliekančios graikų choro pareigą, jautrus užsklandos žodis.

Mikalojus Konstantino Čiurlionio tėvikiėje Druskininkuose, Lietuvoje, 100 metų jo gimimo sukakties proga buvo pastatytas paminklas. Čia matome paminklo atidengimo momentą Čiurlionio gimimo dieną — rugsėjo 22. Paminklinė skulptūra sukurta skulptoriaus V. Vildžiūno, architektas R. Diežius. Nuotrauka A. Baryso

AKADEMIJA NUBALSAVO UŽ "ADIOS"

(Atkelta iš 2 psl.)

surašyti chronologine tvarka, ir tai mums padeda įsisąmoninti į Jėrome psichologiją ir ypač į jo emocinio brendimo procesą. Tačiau autorius nesilaiko griežtos chronologijos. Romanui pajavrinti, personažų ieškojimams išryškinti Haedens kartais pagreičiui susidaro skirtingų laikotarpių skyrius, persoka iš vieno laiko į kitą, nutraukia pasakojimo siūlą, įterpia vaizdelius, kuriuos išvis sunku surišti su kuriuo nors Jėrome gyvenimo momentu. Todėl bendras išpūdis yra romano, pagrįsto ne išorinio laiko tėkme, bet pasakotojo sąmone, jo prisiminimų dinamika ir taip pat paties autoriaus meninė idėja. *Adios* ne visiškai atitinka sąmonės srauto technika parašytus romanus. Kartais jame išgali autoriaus, ne Jėrome sąmonės perspektyvą; pats Haedens įsiterpia į veiksmą ir jį pastūmėja savo norima linkme.

Jei *Adios* lyginame su *nouveaux roman* tipo kūriniais, pastebime dar šį bruožą: autorius moka žmones ir jų gyvenamą aplinką aprašyti šilčiau, jautriai. Robbe-Grillet ir kai kurių jam artimų rašytojų sukurtas pasaulis paprastai yra šaltas, nužmogintas, kai tuo tarpu Haedens vaizduojama aplinka, jo gamtos aprašymai, pvz. Ile de Gorée ar Pietų Prancūzija, turi ir tikslumo ir šilumos. Kas pažįsta Gorée salą, sutiks, kad Haedens kūrinėje matomas jos paveikslas yra paremtas atidžiu stebėjimu ir kad jis visiškai atitinka tikrovę. Šis paveikslas taip pat yra nuotaikingas; jis turi žmogaus emocijų atspalvį. Haedens iš tikrųjų sugeba atkurti: jis pareities detales mato konkrečiai; jis jas taip pat apgaubia šilta, emociinga atmosfera, kuri, be abejo, ristiina su autoriumi būdingais

bet savimi patenkinti žmonės; l'abbe Gitter, provincijos gimnazijos mokytojas, pasakotojui įskiepijęs pamėgimą futbolui; spalvingi, dažnai originalūs ir su humoru atvaizduoti paryžiečiai — Jėrome bendradarbiai, draugai, sporto mėgėjai, mistikai, reporteriai — visi jie yra ryškūs, įtikinantys. Tiesa, jie neturi to išskirtinio reifėjo, svorio, kurį randame didžiųjų romanų personažuose. Tačiau jie vis tiek mus sudomina, patraukia. Atskirai galėtume paminėti Marie-Louise portretą, nes čia autorius panaudoja kiek skirtingą techniką. Atrodo, kad Marie-Louise atveju Haedens sąmoningai vengia ryškaus kolorito. Jis ją aprašo lyriškai, poetiškai, žmogiškais jausmais nudažytu žodžiu ir tuo būdu pabrėžia Marie Louise ir pasakotojo emocinius ryšius, ne tik jų meilės istoriją, bet ir tai, kad Marie-Louise, nors ji mirusi, Jėrome sąmonėje yra gyva.

Jei *Adios* lyginame su *nouveaux roman* tipo kūriniais, pastebime dar šį bruožą: autorius moka žmones ir jų gyvenamą aplinką aprašyti šilčiau, jautriai. Robbe-Grillet ir kai kurių jam artimų rašytojų sukurtas pasaulis paprastai yra šaltas, nužmogintas, kai tuo tarpu Haedens vaizduojama aplinka, jo gamtos aprašymai, pvz. Ile de Gorée ar Pietų Prancūzija, turi ir tikslumo ir šilumos. Kas pažįsta Gorée salą, sutiks, kad Haedens kūrinėje matomas jos paveikslas yra paremtas atidžiu stebėjimu ir kad jis visiškai atitinka tikrovę. Šis paveikslas taip pat yra nuotaikingas; jis turi žmogaus emocijų atspalvį. Haedens iš tikrųjų sugeba atkurti: jis pareities detales mato konkrečiai; jis jas taip pat apgaubia šilta, emociinga atmosfera, kuri, be abejo, ristiina su autoriumi būdingais

ALOYZAS BARONAS

INDENŲ VASARA

Džiaugiesi čia indėnų vasara,
(Mes sakėm bobų, o dabar pomų)
Ir seniui rudenį iš džiaugsmo teka ašaros
Nuo jos paglostymų švelnių.

Ir kaista širdys — salę pasilieja
Orkestro neolituaniška daina —
Tartum poniūčių vasarai atėjus,
Dingsta reumatas šalnos, dargana.

SVARBIAUSIAS HOMERUN

Kai beisbolo mažutį kamuoliuką
Iš aikštės išmuša laukan,
Tada žaidėjai savo bazėn suka,
Tada yra palaimintas homerun.

Ir taip visi mes bėgam lyg pamišę,
Skubame lovon, bankan ir darban,
Ar smunka kelnės, ar batai atsirišę,
Visi, visi kaip vienas, mes homerun.

Ir kai išsies, seniau tiek daug pajėgus,
Dabar įvirtęs fotelin pintan,
Tada jau būni amžinai atbėgęs,
Tada tikrai vadinasi homerun.

ŠEKSPYRAS SOVIETIJOJ

Sukūrė Hamletą Šekspyras,
Kurs būti ar nebūti mąstė,
Ir, nors labai gudrus jis vyras,
Niekio nepajėgė išspręsti.

Bet Sovietijoje kūrėjui
Reikia mažiau galvot truputį,
Nes ten čekistai apžiūrėję
Nutars tau būti ar nebūti.

Istorikas dr. Juozas Jakštas sukaktuvininkas

Savo įsigilnimu į istorines studijas, kūrybingu darbštumu ir patraukliu visuomenišku pasižymi istorikas Juozas Jakštas, kuris šiemet švenčia 75 m. amžiaus sukaktį. Yra gimęs Ukmergės apskr. 1900 m. rugs. 9 d. Savo darbštumu jis pasižymėjo nuo pat studijų laiku: belankydamas humanitarinį fakultetą, kartu ir

mokytuvo Jurbarko Saulės gimnazijoje. Žinant atstumą, galima suprasti, kiek daug sugebėjimų ir stropumo reikėjo, atliekant tuos du gausaus įsištiepimo reikalavimus darbus. Jis taip pat yra dėstęs Tumėno brandos kursuose, Tauragės komercinėje mokykloje. Įsisiūbavęs studijuoti, nebapusitinkino Vyt. Didžiojo universiteto paskaitomis, bet pasuko į Vieną, į Berlyną ir, po šio platusno europinio masto pasirengimo, Vyt. Didžiojo universitete apgynė disertaciją: "Vakaru krikščionių mintys apie Romos imperiją iki V amžiaus", gaudamas daktaro laipsnį. Disertacija buvo išsami studija, apimanti 317 spaudos puslapių. Karo metu pasitraukęs į Vieną, buvo Wolfo antikvariato mokslinis bendradarbis, vadovavo Riedo lietuvių stovyklos mokyklai. Jo specialybė — vidurinių amžių istorija, ypač to laikotarpio pradžia.

1875-1975
Mikalojus Konstantino Čiurlionio gimimas
1975 m. spalio 22 d. Vėjo laimio Centre
Rengia Margus Dikta Marguocier / Margute
Pakata kun Stays / la - Menne progama
Elena Nandyte Volta Krosate, Jonas Petkus
Daru Laonkas Loma Ratenyte-Lapinkene
Danguolė Stončiūtė M. K. Čiurlionio minėjimo plakatas "Margučio" rengiamas M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjimas gimimo centre, Chicagoje, įvyks spalio 12 d. (kitą sekmadienį) 3 val. popiet.

Salia visuotinės istorijos, jo dėmesys krypo ir į Lietuvos praeitį. Jis yra rašęs studijas apie Vokiečių ordina ir Lietuvą Vytenio ir Gedimino laikais, apie Jogailos ir Vytauto kovas su Vokiečių ordinu, apie Lietuvos valstybinio gyvenimo pradžia, (A. Šapokos redaguotoje Lietuvos istorijoje), apie Gedimino dinastijos kilmę, Žalgirio mūšį, Lietuvos — Lenkijos santykius, Amerikos lietuvių istoriografiją. Tarp jo gyvildentų žurnaluose temų randame: 1863 sukilimas Lietuvoje, Lietuvos valstybės pradžios aiškinimas, pavėluotas Mindaugo krikštas, Mažosios Lietuvos istoriografija. Jis rūpestingas istorinių ir kitų mokslinių žurnalų bendradarbis, metraščių straipsnių autorius, mokslinių kongresų paskaitininkas, Lietuvių istorikų draugijos pirmininkas ir vienas vadovaujančių šulų, išėvijoje leidžiamo "Tautos Praeities" žurnalo redaktorius, apskritai mieliai besidedas prie kiekvieno darbo, kur lietuvių istoriko talka yra reikalinga. Ypač daug pasidaravęs, ruošiant istorinius straipsnius Lietuvos enciklopedijai, o dabar gražiai talkininkaujās "Encyclopaedia Lituanica" skiltyse. J. Pr.

Antanaitytės-Ugianskienės rečitalis Chicagoje

Lietuvių televizijos parengimas

VLADAS JAKUBENAS

Sekmadienį popiet, rugsėjo 28 d., Chicagos Jaunimo centro salėje įvykęs rečitalis buvo surištas su kai kuriomis maloniomis staigmenomis. Solistė Genovaitė Antanaitytė-Ugianskienė, gyvenanti New Jersey valstijoje ir ilgesnį laiką negirdėta Chicagoje, pernai ne taip jau sėkmingai pasirodžiusi trumpoje programoje Lietuvių televizijos bankete, dabar tos pačios institucijos surengtam koncerte pasirodė su savarankišku, pilnu rečitaliu. Nors solistė jau prieš ilgesnį laiką yra pradėjusi dainavimo studijas, bet šie metai praleisti, sistemingai dirbant su poros dešimčių mylių atstume, Philadelphiaje, gyvenančia buv. Lietuvos operos soliste Juoze Augaityte, atrodė, jai buvo itin sprendžiami. Išgirdome gal dar ne visai "gatavą", bet ant tvirto pagrindo stovinčią, gražių duomenų dainininkę.

G. Antanaitytė - Ugianskienė turi gražaus tembro lyrinį sopraną. Yra skambūs viduriniai registras su pilnomis žemutinėmis gaidomis. Yra ir to tipo balsui reikalingas aukštutinis registras, irgi malonaus tembro, bet dar nevysai tvirtas, "beveik" pasiekęs gero pastatymo, bet su kartais pasitaikančiomis ne visai grynų skambesio gaidomis, kurios momentais nuskamba lyg neintonuotai.

Pažymėtina gera diktija, kiek rezervuota, bet gracinga scenos laikysena ir taip pat santūri, bet ekspresyvi mimika. Dainos ir arijos gerai išmoktos, skoningai interpretuojamos. Atrodė, nebus klaidingas sprendimas, kad čia esama rimto didelio įnašo iš jos dabartinės pedagogės, Juozės Augaitytės, kuri, pasirodė, kruopščiai nustato ne tik vokalinę, bet ir muzikinę išpildymo liniją.

Stipriausiu, savyje užbaigto išpuščio pateikė pirmieji šeši numeriai, išlaikyti maždaug mezzo soprano diapazone. Po nuotai-kingos vėlyvesnio periodo St. Šimkaus harmonizuotos liaudies dainos "Išėjo tėvelis į žalią girlelę", ypač ryškiai nuskambėjo Vl. Jakubėno variacijų formoje harmonizuota liaudies daina "Vai didi, didi gėris medeliai", kur įvairiaspalvėse strofose buvo įdomių niuansų pas solistę ir gražaus ansamblio su akompaniatorium D. Lapinsku. Baroko stilium parašyta mūsų laikų italų kompozitoriaus S. Donaudy "O, del mio amato ben" irgi gražiai nuskambėjo. Ypatingas muzikinis nuopelnas buvo Fr. Schuberto "Der Leiermann", kur gražiai Salomėjos Nėries vertime programoje nepažymėto vokiečių poeto Wilhelm Mueller'io tekstas, solistės dainavimas ir D. Lapinsko skambinimas pajėgė sukurti šurpliai liūdną paskutinį "Žiemės kelionės" (Winterreise) dainų ciklo vaizdą, kur vargšas žmogelis šaltėje saka vargonelius ("katarinką") ir tiesia praėviam vis tuščią lėkštę. Trys paskutiniai numeriai: "Marijos lopšinė" (Max Reger), liaudies temomis nuspalvinta P. Čaikovskio "Pievoje žalia žolelė" ir arija iš operos "Adrienne Lecouvreur" (F. Čilea) buvo paremti plačiu "bel canto", čia savotiškai jungėsi gražus balso skambesys su tam tikru dar tebejuntamu sunkumu, vietomis lyg nuovargiu, nors šiaip tie numeriai buvo atlikti atitinkamu stilium ir skambumu.

Antroji dalis buvo pašvęsta lietuviškai muzikai. Dabartinės Lietuvos kompozitoriams atstovavo: V. Paltanavičius — arija iš operos "Kryžkelėje" (G. Astraus-

ko žodžiai); V. Jurgutis (iš Vilniaus, nei iš Chicagos) "Čia Lietuva" (V. Barausko žodžiai); A. Raudonikis — "Motinos Rauda" (V. Bložės žodžiai). Iš Vienos (Austrijoje) Lietuvon sugrįžęs kadaise Vl. Jakubėno mokinys Kauno konservatorijoje J. Gaižauskas "Ramunėle" (V. Bložės žodžiai). Senos kartos Konradas Kaveckas "Čia pasirodė su patriotine "Štai mano žemė" (E. Mieželaičio žodžiai). Amerikoje gyvenančiųjų ar gyvenusiųjų kompozitorių išgirdome A. Vanagaičio "Ašarėles" (Teksto autorius nepažymėtas) ir žaismingą, dažnai atliekamą Br. Budriūno "Išdykęs rudenėlis" (K. Grigaitytės žodžiai). Šios dainos, nepateikdamos didesnių vokalinų problemų, buvo solistės atliktos su įsijautimu, gera diktija ir charakteringa interpretacija. Koncertui gražią užbaigą suteikė gan dramatiškai padainuota ir suvaldinta arija "Ką veikti dabar" iš J. Karnavičiaus operos "Gražina" (K. Inčičiaus libreto). Publikai reikalaujant, buvo dar trys lengvesnio pobūdžio "bisai".

G. Antanaitytė - Ugianskienė, nors ne pradedančioji, bet šiuo metu yra sparčiai auganti, gražių vilčių teikianti dainininkė. Sutuvertėjus jos, kaip atrodė, dabar sėkmingai statomam aukštutinių gaidų "bel canto" ir prilyginus šią sritį prie esamųjų kitų duomenų, iš jos netrukus galime susilaukti vispusiškai stiprios vokalinės jėgos.

Akompaniatorius Darius Lapinskas buvo ypač geroje formoje: tiksliai sekas ritmiškai bei dinamiškai ir daugelyje epizodų — žavės subtiliu užgavimu. Klausytojų prisirinko kone pilna Jaunimo centro salė; jų tarpe buvo ir į koncertą atvykęs buv. Kauno ir Vilniaus operos primadona, šioje šalyje iškilusis dainavimo pedagogė Juozė Augaitytė, kuri programos gale buvo pristatyta publikai, suteikusiai jai gerą dalį koncerto baigiančių ovacijų.

Rudenio saulėje Nuotrauka Algimanto Kezio, S. J. Alg. Kezio, S.J. nuotraukų paroda Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaroama spalio mėn. 10 d. (atsiėnanti penktadienį) 7 val. vak.

Viktoras Petravičius Dailės parodos plakatas Grafiko, tapytojo ir skulptoriaus Viktoro Petravičiaus pla ti apžvalginė kūrybos paroda Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, rengiama ateinančių metų vasario mėnesį. Šiuo metu dailininkas ruošiasi parodai, kuri įvyks Toronte, Kanadoje, spalio 25-26 d. V. Petravičiaus kūryba ten bus rodoma drauge su dail. Irenos Simkuvienės darbais.

Lenkaitės koncertuoja Marquette Parke

Rugsėjo mėn. 20 d. Maria High School auditorijoje, Chicagoje, įvyko plačiai žinomos dainavimo mokytojos, mūsiškės A. Stephens vadovaujamas jos mokinių, lankančių Conservatory College, grupės "Lira" koncertas. Grupės vardas paimtas iš lenkų liaudies instrumento lira. Šią grupę sudaro lenkų kilmės profesionalės dainininkės, globamos Amerikos Lenkų moterų sąjungos. Norima, kad šis būrelis platintų šiame krašte lenkų išsivijusių tarpe liaudies dainas, neleidžiant joms išsivijoje išnykti. Būrelis įsikūrė 1965 m. Jam buvo pakviesta vadovauti pačių dainininkių dainavimo mokytoja A. Stephens. Per dešimtmetį A. Stephens išugdė jį į profesionalių moterų dainininkių ansamblių, pasiekiant nepaprastai aukšto meninio lygio sunkių, su-

dėtingų kūrinių, parašytų nūdienės muzikos forma. Visos dainos buvo pateiktos tik liaudiškos, iš įvairių Lenkijos regionų. Buvo atliktos liaudies dainos, harmonizuotos plačiai Lenkijoje pasireiškusios kompozitės Irenos Pfeiffer, kuri vadovauja žymiesiems Lenkijos chorams, su jais koncertuodama ne tik Lenkijoje, bet ir už jos sienų. Liaudies dainos čia išplėtos, kai kurios polifoniniai parašytos su įvairiausiais pamėgždijimais ir kitokiais harmoniniais išėjimais su daugybe stailių moduliacijų, kurias gali išdainuoti tik profesionali chorai.

Kadangi šį būrelį sudaro vien tik profesionalės solistės, todėl programą atliko preciziškai. Tiesiog reikėjo stebėtis jų švaria intonacija ir darnia harmonija. Tai garbė A. Stephens, taip tobulai ansamblių išlavusiai. Dainose pasireiškė ir įvairių balsų solistės, perpdamos chorinę slinktį ilgesniuose dainų išvystymuose. Lenkų liaudies dainų ypatingumas, nepaprastas gyvumas, jų ritmingumas buvo dainose ryškiai parodyti. Taipgi jautėsi, kad dainininkės dainas tiesiog pergyvena.

Visą programą paėmus aplamai, galima pasakyti, jog tai buvo lenkų liaudies dainų festivalis. Šis ansamblis, rodydamas lenkų liaudies dainų grožį, koncertuoja ne tik Chicagoje, o dažnai ir kitur. Koncerte atkreipė į save dėmesį akompaniatorius-pianistas A. Jurgutis, College Conservatory mokytojas. Jo palydėjimas buvo taip meniškas, jog iš ansamblio visiškai neišsiskyrė, o tik jį palaikė, kaip sanduo laivelį. Fortepijonas pasireiškė tik ten, kur choras nutildavo. Aplamai imant, kompozitoriai, harmonizavę ir išvystę šias dainas, nepagalėjo pianistui techninės užduoties, reikalaujančios gero pianisto. Intermedijose A. Jurgutis parodė gražią fortepijoninę techniką, o pritarime didelį muzikinį pribrendimą. Conservatory College vadovybė neklydo, pakviestama A. Jurgutį fortepijono mokytoju ir dainininkių akompaniatoriumi, nes šioje srityje jis dirbo ir Lietuvos konservatorijoje. Į koncertą susirinko nemažas būrys klausytojų, jų tarpe ir lie-

tuvių. Tarp jų pastebėta: dr. J. Puzinas su žmona, inž. Jasiūnas, PLB pirm. Br. Nainys, O. Jakubėnienė, prof. Žilevičius ir kt. Liaudies folkloro mėgėjai turėjo džiaugsmo pasiklausyti aukšto lygio folklorinės muzikos. Linkėtina, kad ir kitais metais koncertą toje pačioje vietoje ansamblis "Lira" suruošų. Kaip būtų gera, kad savo folklorą parodytų ir ukrainiečiai, serbai, graikai, latviai, o mūsų jaunimas galėtų pasiklausyti, kaip ir kiti gerbia savo liaudies dainas.

J. Rikselis

DIDYSIS GAMTININKAS
Siemet, rugsėjo 26 d. suėjo 80 m., kai mirė didis prancūzų chemikas, gamtininkas Louis Pasteuras, sulaukęs 72 m. amžiaus. Fiziologinės chemijos specialistas, Prancūzų mokslo akademijos narys, aukštai vertinamas atradėjas, įrodęs bakterijų buvimą ore, šilko pramonės išgelbėtojas nuo gresiančių šilkvabalių ligų, kelių skiepijimų atradėjas. Jo vardu ir dabar tebeveikia institutas Paryžiuje. Užmušant bakterijas, sulėtinamas skysčių gydymo procesas, pavadintas pagal jo vardą — pasterizacija. Jis įrodė, kad ir geriausiose dabarties sąlygose gyvybė iš negyvos medžiagos neatsiranda. Giliai religingas mokslininkas.

Nauji leidiniai

● LAISKAI LIETUVIAMS, 1975 m. spalio mėn. Nr. 10. Lietuvių jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaguoja Juozas Vaišnys, S.J. Administruoja Petras Kleintotas, S. J. Žurnalo metinė prenumerata \$6.00, adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Apie P. Teilhard de Chardin rašo J. Venckus, SJ, minint 20 metų sukaktį nuo mokslininko mirties. Minčių apie lietuvių kunigą praityje paskleidžia Paulius Rabikauskas, SJ. Du nauji Vlodo Slaito eilėraščiai skirti poezijos puslapiui. Arkivyskupą Pranciškų Karevičių, 30 metų praėjus nuo jo mirties, straipsniu prisimena R. Dagilis. Tūkstančio mylių kelionę dviračiu toliau tęsia Anicetas Tamošaitis, SJ. Aktualijų ir įvairenybių pilni įprastiniai skyriai: Šeima, Knygos (R. Cinzo "Raudonojo arklio vasaros" recenzija), Tėvynėje, Kalba, Filmai.

Numeris iliustruotas Eugenijaus Būtėno, fotografiją studijuojančio Illinois universitete, nuotraukomis.

● MŪSŲ VYTIŠ, 1975 m. Nr. 1. Skautiškos minties jaunimo ir vadovų žurnalas. Leidžia Akademinis skautų sąjūdis, Reda-

guoja Liūtas Grinius, 168 Morningstar Court, Williamsville, N. Y. 14221. Administruoja Alfredas Kleinaitis, 11044 W. 84 Place, Willow Springs, Ill. 60480. Metinė žurnalo prenumerata JAV 6 dol., kitur — 3 dol.

Pirmieji trys naujo numerio puslapiai skirti Lietuvos skautų sąjungos ir Akademinio skautų sąjūdžio santykių klausimams. Toliau Rasa Lukoševičiūtė kelia pamatinės III PLJ Kongreso minties iškojimą. Redaktoriumi kalbantis su dr. Jurgiu Gimbutu, supažindinama su Lituanistikos instituto veikla. Apie kilmių grupių išsilaikymą Amerikoje rašo Alma Vilkaitė. Spausdinamas pokalbis su Rita Penčyliene apie vyresniąsias skaites. Įvykiuose ir pastabose — pokalbis su keturiais studentais, buvusiais okupuotoje Lietuvoje. Daug apžvalginės medžiagos, liečiančios skautų akademikų, skautų vadovų ir vyresniųjų skautų rūpesčius bei veiklą.

● EGLUTĖ, 1975 m. rugsėjo mėn. Lietuviškas laikraštėlis vaikams išsivijoje. Leidžia ir administruoja Putnamo seselės. Redaguoja ses. Ona Mikailaitė, Ele- (Nukelta į 5 psl.)

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir taisymas
2646 W. 69th Street Tel. RE 7-1941

ANDRULIS
Michigan Farm Cheese
ŠIS TAS APIE SŪRIŲ GAMYBĄ
Andrulis Michigan Farm Cheese (Sūriai) gaminami jau virš 40 metų.
Per paskutinius 15 metų sūrių gamybą tvarko jų sūrus Allen Andrulis, kuris dabar vadovauja Michigan Farm Cheese korporacijai.
Sis natūralus sūris gaminamas ir gryno pieno, kurį pristato ūkininkai iš apylinkės, yra paravinėjamas visoje Amerikoje ir taip pat siūniamas ir į Havajų salas.
Sį skanų ir natūraliai gaminamą Andrulio sūrį gydytojai rekomenduoja savo pacientams dietai ir sveikatai pataisyti.
Gyvenantieji Chicagoje sį puikų, skanų ir natūralų sūrį gali paragauti atvykę į Marijos ir Stasio Metrikių — FARM FOOD COMPANY parduotuvę 1811 West 47th Street, tel. YArds 7-8393 nuo 9:30 iki 2:30 val. p. p.
Gyvenantieji kituose miestuose, jeigu negauna Andrulio sūrio miesto parduotuvėse, gali užsisakyti betarpiškai iš MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, Inc., FOUNTAIN, Michigan 49410
Allen Andrulis bus dėkingas visiems, kurie parašys jam apie sūrių kokybę (ar jie geri ar blogi) aukščiau nurodytu adresu. Rašyti galima bet kuria kalba — lietuviškai ar angliškai.

5 1/4% HIGH RATES 7 1/2%
PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS
PAID QUARTERLY AT
BRIGHTON
FEDERAL
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HIGHEST RESERVES
4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
TEL.: LA 3-8248
(WEST OF CALIFORNIA AVE.)
6 3/4%
PER ANNUM
\$5000 or more
minimum
30 months
6 1/2%
PER ANNUM
\$1,000 or more
1 year min.

(Atkelta iš 4 pusl.)

ra Juknevičienė ir Danguolė Sardinaitė. Metinė prenumerata 7 dol. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260.

Eilėraščių, apsakymėlių, pasakos, galvosūkių. Pustapių išpuošti piešiniai. Viskas spausdinama dviem spalvomis. Išdėmėtina, kad "Eglutė" šiemet švenčia savo 25 metų jubiliejų. Sukaktuvinis šio simpatingo vaiko laikraščio minėjimas Chicagoje bus spalio 17 d. (penktadienį), atidarant jaunimo centre vaikų dailės darbų parodą ir po to pavakarojant kavinėje su "Eglutės" bendradarbiais. Dar vėliau "Eglutės" jubiliejui bus skirtas ir teatro spektaklis vaikams. Jubiliejaus proga visoms moterims ir tėvams turėtų skirti kur kas didesnę dėmesį šiam vieninteliui mūsų mažųjų laikraščeliui išėjimoje.

● LAIVAS, 1975 m. rugsėjo mėn. Nr. 9. Religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas. Leidžia Marijonų vienuolija. Redaguoja kun. J. Vaškas, MIC. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje 4 dol., kitur — 5 dol.

Nauro numerio turinys: Darbininkų šventė (J. Vaškas, MIC); Maldos apaštalavimo intencija (A. Nockūnas, MIC); Juozapas kalėjime (R. Raslavičienė); Dievo pirštas (J. Vedegys); Beatifikacijos bylos žinios — keletas brožuų iš arkivyskupo Jurgio Matulaitio jaunystės (J. Vaišnoras, MIC); Švenčiausias Sakramentas — Eucharistija (kun. dr. S. Zilys); Mintys darbininkų dienos proga (suliutuvino D. Sadūnaitė); Kunigas nūdieniniame pasaulyje (prel. L. Tulaba); Religinio gyvenimo apžvalga.

● SVEČIAS, 1975 m. balandžio-rugsėjo mėn., Nr. 2-3. Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis. Leidžia Lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčios vyriausioji taryba. Redaguoja kun. A. Trakis, 6620 S. St. Louis Ave., Chicago, Ill. 60629. Administruoja dr. Adelė Trakienė, adresas tas pat kaip ir redaktorius. Laikraščio metinė prenumerata JAV, Kanadoje ir Australijoje 4 dol., Anglijoje 1,5 svaro ir Vokietijoje 8 DM.

Turinyje: Prisiėlusysis atkelia, Pavasario linksmybės, Tai ką daryti su Jėzumi, Bažnyčios pasiuntinystė, Motinystė, Moterų ordinacija, Senatvės klausimu, Pasikeitimas, Tremtis nepražūtis, Pslamių knygos 175 metai, Tironų naujovės, Iš mūsų veiklos, Žinios iš pasaulio, Mirusiųjų prisiminimas, Aukos ir Administracijos žodis.

"Svečias" yra leidžiamas knygos formato, šis numeris 120 psl., leidinys iliustruotas.

● Filatelistų draugijos LIETUVA biuletėnis, 1975 m. liepos - rugsėjo mėn., Nr. 3 (165). Biuletėnis apima filateliją, numizmatiką ir kitas artimas sritis. Leidžiamas keturis kartus metuose. Redaguoja Eug. Petrauskas, 7742 S. Troy St., Chicago, Ill. 60652. Administruoja Kazys

Kultūrinė kronika

LIETUVIAI TARPTAUTINIAM EUCHARISTINIAM KONGRESE

Pasaulinio masto tarptautinis 41-sis Eucharistinis kongresas bus Philadelphiaje 1976 m. rugpjūčio 1-8 d. Lietuviai tam kongresui taipgi ruošiasi. Philadelphiajio sudaryta komiteta globoja visi laisvo pasaulio lietuviai vyskupai, garbės pirmininkai visi lietuviški parapijų klebonai. Atsakingas pirmininkas — kun. Kazimieras Pugevičius, vicepirmininkas kun. Kajtomas Sakalauskas, antras vicepirmininkas inžinierius Vytautas Volertas.

Komitetas jau daugiau pusę metų dirbuoja. Štai kas numatyta padaryti 41-ojo Eucharistinio kongreso proga:

1. Išleisti d-ro V. Vardžio rašoma knyga anglų kalba apie Lietuvos Bažnyčios dabartinę padėtį.
2. Paskleisti tūkstančiais trumpesnė brošiūra tarp kongreso dalyvių apie Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje.
3. Kviesti Ciurlonio ansamblių atlikti premjerą lietuviškų kanklių Mišių, kurias rašo prof. A. Mikulskis.
4. Lietuviško religinio meno paroda skaidrių forma.
5. Religinis koncertas.
6. Agapė.
7. Lietuviškos religinės tautodailės paroda.

Bus atnašaujamos kiekviena diena šv. Mišios lietuviams, lietuvių dalyvaus tautybių eisenoje ir kituose kongreso parengimuose.

KONCERTAS IR PREMJEROS

Chicago Jaunimo centro didžiojoje saleje rytoj (spalio 5 d.) 3 val. popiet įvyksta Giedros rengiamas solistės Dalios Kučienės rečitalis. Įdomu, kad plačioje koncerto programoje bus pirmą kartą koncertine forma atlikta ir du nauji Dariaus Lapinsko kūriniai: Kyrie ir Gloria iš "Vargdinių mišių" ir "Balyvera".

NAUJOS KNYGOS PRISTATYMAS KULTŪRINĖJE VAKARONĖJE

Kun. Felikso Jucevičiaus nesenai išleista knyga "Menas spalvų ir formų žaisme" bus aptarta ateinančios savaitės Chicago Jaunimo centro kavinės kultūrinėje vakaronėje penktadienį (spalio 10 d.) 7 val. 30 min. vak. Kalbės Algirdas T. Antanaitis ir pats knygos autorius.

Rožanskas, 3450 W. 62nd St., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 5 dol.

Sis tas iš naujo numerio turinio: M. K. Ciurlioniui paminėti paroda; Pirmosios Lietuvos pašto ženklų laidos; Nepriklausomos Lietuvos banknotų kainos 1974 metais okupuotoje Lietuvoje; Kas naujo pas mus ir kaimynus ir kt.

ALCIMANTO KEZIO, SJ. NUOTRAUKŲ PARODA

Sio kūrybingo, plačiai lietuviuose ir amerikiečiuose besireikškančio foto menininko paroda M. K. Ciurlonio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje, vyks nuo spalio 10 d. iki spalio 28 d. Parodos atidarymas ateinantį penktadienį (spalio 10 d.) 7 val. vak.

PUSANTRO MILJONO PLOKSTELIŲ

Dainininko Bobby Vinton įdainuotų plokštelių išpirkto per 1,5 milijono. Iš tėvo pusės jis yra lietuvių kilmės. Jų šeimos pavardė — Vintula, bet buvo suamerikoninta į Vinton. Jis motina buvo lenkų kilmės ir jį išugdė lenkų kultūroje. Iš pradžių jam nesisekė su plokštelėmis, kurias gamino anglų kalba. Tada pradėjo gaminti lenkiškas ir jį išpirkto per milijoną. Jis skelbia, kad dabar atbudo etninių grupių sąmonė JAV-se ir daug gausiau perkamos plokštelės bet kuria etnine kalba. Tokias plokšteles perka ir kitos etninės grupės.

Dainininkas Vinton lapkričio 17 d. dainuos Chicago stadium.

Saint-John Perse (1887-1975)

MIRĖ NOBELIO LAUREATAS PERSE

Nobelio premija pagerbtasis poetas St. John Perse mirė sulaukęs 88 m., Giens mieste, Prancūzijoje. Velionis per 20 m. buvo vienas iš pirmųjų Prancūzijos diplomatų, žinomas Alexis Léger vardu. Buvo gimęs Karibų jūrų saloje Saint-Léger les Feuilles, kuri buvo jo aristokratiškos šeimos nuosavybė. Pirmą eilėraščių rinkinį išleido 1910 m., ketverius metus prieš įsijungiant į diplomatinę tarnybą kaip pasiuntinys sekretorius Pekine. Vėliau tapo užsienio reikalų ministerio Briando patarėju ir aukščiausiu pastoviu pareigūnu prancūzų užsienio reikalų ministerijoje.

Savo eilėraščius spausdino pseudonimu, kad nebūtų maišomas jo —politiko ir poeto — vardas. 1940 metais jis pabėgo į JAV, nenorėdamas tarnauti vyriausybei, kuri buvo taip artima okupantams vokiečiams. Išeivijoje jis daugiausia pasišventė poezijai, išleisdamas 9 rinkinius. Jo įtaka buvo stambi. Jo simbolizmas rado atgarsio kūryboje kompozitoriaus E. Carter, tapytojo G. Braque, poeto T. S. Eliot, kurie Perse įtaką lygino su James Joyce.

Dr. Juozas Jakštas, žymus mūsų istorikas, kuriam š. m. rugsėjo 9 d. suėjo 75 metai amžiaus (žiūr. 3 psl.).

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

Trumano griausmingas atvirumas gyvame spektaklyje

Paprastai taip jau šiame krašte priimta, kad turėtų praeiti bent ketvirtis šimtmečio po mirties, kol vieno ar kito žymaus žmogaus gyvenimas atsiskleistų knygos puslapiuose. Iš dalies tai daroma todėl, kad jau tada ir namiška būsna išmirę, ir tie puslapiai atviriau prakalba, nedrėksdami artimųjų širdies ir nerėždami akių.

Taipgi ir literatūrinuose rateliuose yra nenusakyta taisyklė (daugiau praktiškas patyrimas), kad apie 15 metų turi praeiti nuo žinomesnio rašytojo mirties, kol vėl jį atgaivina vienoje ar kitoje literatūrinėje formoje. Jei panašus procesas būtų pritaikytas politikoje, tai Harry Truman galėjo būti vėl prikeltas apie 1967 m. — 15 m. praėjus, kai jis apledo Baltuosius rūmus (o ne 15 m. po jo mirties).

Deja, Trumano prikėlimas, lyg tas laivo nuleidimas, įvyko tada, kai Watergate, kaip audra virdu, pagavo JAV-į visuomenę. Ir aukštuomenė ir prasišokai su nostalgija pradėjo ilgėtis paprastesnių laukų ir vadovaujančių asmenų, režančių paprastai ir tiesiai, kaip išmanė. Nixono administracijos išsiskundėjimai ir prasielkimas su teisybe nu šviedė amerikiečius ne į Kennedžio, Harvardo auklėtinio ir aukštos sėros asmens, lauką, ar "vargšo senos" Ike'io be prasmės banalumus, bet — į Harry Trumaną — tą be

pretenzių asmenį, kuris nepalyginamai sugebėjo pasakyti tai, ką jis galvojo ir rėžti taip, kaip jam patiko.

Tokiū būdu gimė "Give 'em Hell, Harry!" Tai yra aktoriaus James Whitmore, vieno asmens, tiesiog, sakytume virtuoziskai suvaidinto spektaklio nufilmuota versija. Jo vaidyba persunkta puikia, išdykusia partijos dvasia, kuri tikrai pradiuogins demokratius ir paveiks respublikonus susimąstyti (gan nūriai!), kodėl jų partijos nors vienas narys negalėjo pasekti tuo paprastumu ir atvirumu.

Pastatytas pagal Samuel Gallu veikalą, vaadinimas sukasi su visa serija scenų iš Trumano gyvenimo. Whitmore perduoda jį, kaip I pasaul. karo kapitoną, griežtą ir kie-

WAGNER and SONS
 TYPEWRITERS,
 ADDING MACHINES
 AND CHECKWRITERS
 NAUJOS — NAUDOTOS
 Nuomoja, Parduoda, Taiso
 Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
 5610 S. Pulaski Rd., Chicago
 Phone — 581-4111

tai kalbantį bei komanduojančią. Tai vėl jaunas kandidatas, kovojąs su negerovėm. Matome jį besišnekučiuojantį su Franklino D. Roosevelto dvasia. Jis be baimės drąsiai gina "Bill of Rights" — žmogaus teises. Tačiau jis antagonistiskai nusiteikęs tokių, kaip Joe McCarthy ir gen. Douglas MacArthur atžvilgiu.

Sakoma, kad daugelis dialogų yra pagrįsti esamais įreikordavimais. Tačiau, savaime aišku, yra potetiški prėmėsių. Ypač tai jaučiasi scenoje, kurioje Trumanas susitinka paskutinį kartą su MacArthuru. Ne vienas žiūrovas smarkiai nustebė, ar autentiškas posakis yra, kai Trumanas (1952 m.) drožė: — Jei tas kalės vaikas Nixon kada nors būtų išrinktas prezidentu, jis sužalotų šį kraštą.

Sis spektaklis buvo nufilmuotas, panaudojant net devynis filmavimo aparatus, Seattle teatre, publikai stebint. Filmo sukarpymas ir redagavimas vyko procesu, vadinamu "Theatrovision".

Spektaklį pastatė Bill Sargene, tas pats, kuris atmenamas iš 1964 m., kai jis amerikiečių teatruose perdavė vadinamą "Electronovision" būdu "Hamlet'o" versiją su Richard Burton. Tik tada viskas dar buvo miglota, kiek virpančiai ir netikra. Naujasis procesas išgavo jau pakankamai ryškų ir aukštos kokybės paveikslą.

Daugelį paveiks Trumano dvasia — paprasta kalba, be vnyiojimo į vatą, drožta tiesiai, kaip galvota ir išmanyta. Ne vieną prajuokins, o daugelis amerikiečių dabar gal ir autiks su jo tvirtinimu: "Aš neduođu jiems vėlnių — pasakau tik teisybę, o jie mano, jog yra pragare!" žvilgiu.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmą ir ketvirtą, vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Tel. PProspect 6-8998
Chicago, Illinois, 60629

Šios plokštelės daugeliui žmonių dar nežinomos, tai būtent:

Įdainavo A. Dvarionas. Sokių muzikos rinkinys XXV

1. Ispanų valsas	7. Bučkis — valsas
2. Sapnas — tango	8. Sirdie — tango
3. Gyvenimas — fokstrotas	9. Skraido garsai — fokstrotas
4. Tik tu man priklausai — fokstrotas	10. Skrenda naktys — fokstrotas
5. Liūdna man be tavęs — tango	11. Paskutinis sekmad. — tango
6. Daina padės gyventi — fokstrotas	12. Turiu dvi merginas — fokstr.

Įdainavo Birutė Tamošiūnienė. Sokių rinkinys "Svajonių sukūrys"

1. Kur lankos žaliuoja — tango	7. Žibuoklės — valsas
2. Amour-Beguine	8. Balti žiedai — manbo
3. Laukiu, sugrįžk — valsas	9. Svajonė — tango
4. Nuostabus berniukas — Cho Cho	10. Kengūrų samba — samba
5. Klajojančios rožės — lėtas fokstrotas	11. Sudie — anglų valsas
6. Ilgesys — tango	12. Gal būt, gal būt — bolero

Įdainavo A. Sabaniauskas. Sokių muzikos rinkinys XXVI

1. Septintame rojuje — anglų valsas	7. Jaunystės meilė — tango
2. Mūsų susitikimas — tango	8. Ta naktis — anglų valsas
3. Sutemų daina — tango	9. Nakties serenada — tango
4. Liūdna — tango	10. Aldona — tango
5. Marytė mėlynakė — fokstrotas	11. Kodėl neatėjai — fokstrotas
6. Tik tau, Rio Rita — fokstrotas	12. Ei tu, mergyte — fokstrotas

Įdainavo Birutė Tamošiūnienė. "O Ramunėle, pasakyk", sokių muzika

1. Granada — Isp. fantazija	7. Senam sode — tango
2. Pavasaris už lango — tango	8. Niekad sekmdienį — cha cha
3. Su tavim kartu — cha cha	9. Jauna kai buvau — beguine
4. O Ramunėle, pasakyk — valsas	10. Šią naktį — cha cha
5. Tavo akys — rumba	11. Pavėdas — tango
6. Zavingos naktys — fokstrotas	12. Kaip ir aš — rock

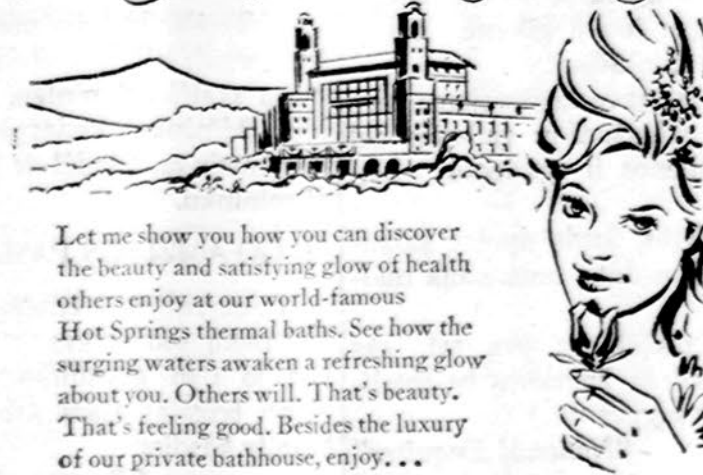
Rinkinys XXVIII įvairių dainų su muzika ir kiti kūriniai

1. Karo muziejaus vėliavos nuleidimas I dalis Kaune
2. Karo muziejaus vėliavos nuleidimas II dalis Kaune
3. Ko vėjai pučia — įdainavo Stepas Graužinis
4. Kur lygūs laukai — įdainavo Karo mokyklos kariūnų choras
5. Marš, marš, kareivėliai — įdainavo Karo mokyklos kariūnų choras
6. Senas kanklininkas — įdainavo J. Petrauskas ir V. Dineika
7. Saulėta diena — įdainavo A. Sabaniauskas
8. Išgeriau septynias. Šią naktelę per naktelę miego nemiegojau — įdainavo Stepas Graužinis
9. Sutems tamsi naktuzėlė — įdainavo Karo mokyklos kariūnų choras
10. Geležinio vilko maršas — įdainavo Karo mokyklos kariūnų choras
11. Vaidylos maldą — įgiedojo J. Petrauskas ir V. Dineika
12. Mano svajonė — įdainavo A. Sabaniauskas

Visos šios plokštelės kainuoja tik po \$6.00. Gaunamos:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Let me tell you about beauty in Hot Springs

Let me show you how you can discover the beauty and satisfying glow of health others enjoy at our world-famous Hot Springs thermal baths. See how the surging waters awaken a refreshing glow about you. Others will. That's beauty. That's feeling good. Besides the luxury of our private bathhouse, enjoy...

swimming, tennis, golf, riding or hiking miles of national park trails, dining and nightly entertainment.
CHICAGO OFFICE: 325-0022

Arlington HOTEL/BATHS #917
 HOT SPRINGS NATIONAL PARK, ARKANSAS
 Send me descriptive brochures and rates on the health and beauty aspects of Hot Springs. Include information on your full-service resort for sports.
 Yes Tell Me
 Name _____
 Address _____
 City _____ State _____ Zip _____

Mikas Šileikis
Apsvalginis M. Šileikio darbų paroda atidaroma šiandien Midland Savings taupyimo ir skolinimo bendrovės patalpose 5923 So. Harlem, Chicagoje.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

VALANDOS SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiadių uždaryta
ANTRAD. ir PENKTAD. — 9 v. r. iki 5 v. vak
PIRMAD. ir KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 8 v. v.

7 3/4% Mokamas už 6 m. Minimum \$1.000
6 1/2% Mokamas už 1 m. Minimum \$1.000
5 1/4% Mokamas už investavimo sskaitę

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

SPYGLIAI IR ROVĖLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

DETENTĖS PYRAGAI

Detentė dabar labai madoje. Būtų gera, kad pagal Helsinkyje sustiprintą, detentė susiprėtų ir lietuviškame gyvenime, sakysim, bendruomeniškose veiklose, na, kad ir asmeniškose. Sakysim, vyras su žmona nebesibara, o su uošviene žentas — nebekariauja. Viskas vyksta detentės rėmuose, taip sakant, kaip prie detentiško pyrago Helsinkyje, kur, per petį plodamas Brežnevas dėkojo prez. Fordui, kad šis nepriėmė piktoles Solženicyno ir nieko neušimė apie Baltijos tautas, kurios Brežnevui skrandį gadina ir vėžio link sumia.

duok, bet priversk, kad tau dar už tai padėkoti, akyse pagirk, o už akių sakyk, kad jis vertas į kokias Arizonos purvo vonias pamerkti.

Laikai detentės metais keičiasi, dabar, pagavęs žuvį, meškeriotojas turi reikalauti, kad žuvis jam padėkoti už sliaką. Žodžiu, viskas

H. Kissingers Solženicynui, kaip skelbia "Baltimore Sun" dienraštis, pasakė: "Kodėl tu negrįžti atgal iš kur tu atvykai, į Sibirą?"

eina atvirksčiai, tam ir detentė, maždaug taip, kaip prieš gerą tuziną metų Ant. Gustaitis kalbėjo:

Skrieja žemė apie saulę, Glaudžias mėnuo prie žvaigždės, O tam žmogui šiam pasauly, Vos iš lovos pajudės, Ankstų rytą ar vėlai Absoliučiai tubulai Viskas eina atbulai.

KALBOS KLAUSIMAI

Viena ponia: — Pasakykit, kodėl buterbrodą turime vadinti sumuštinu. Kas gi čia mušama? Aukštaitis: — Buterbrodo pagrindas yra sviestas. O pas mus sakydavo, kad sviestas sumušamas (nesakydavo: padaromas). Nuo to sviesto sumušimo ir sumuštinio pavadinimas. Zemaitis: — O pas mus sviesta sukdamo, tai ne sumuštinis o susuktinis.

B. KEMEZAITIS ŽODIS GALAI IR STRAVINSKUI

B. Kemezaitė "Naujienose" rugsėjo 23 d. rašo: "Išivaizduokite, du opozicinių organizacijų pirmininkai jaudinasi dėl Kemezaitės amžiaus, nors nei vienas, nei antras jos metrikų nematė. Nesidomi mano dvasia, mano idėjomis, o tik tai amžiumi... Ir dar kokia kraštutinė jūdvių intuicija: vienam aš atrodau tinkanti atstovauti jaunimą, o kitam — senimą. Aš patariau tiems vyrams neeikovti taip tuščiai ir beprasmiškai brangi laiką, bet daugiau susirūpinti pavergtos tėvynės reikalu".

Taigi, šiais moterų metais neuosustu, kad vyksta karas ne dėl idėjų, bet dėl merginų.

SPYGLIUOTINES MINTYS

mokytojų stovykloj Dainavoj

— Prisaipžinsiu, kad aš, mokydamas vaikus skaityti, sukčiauvau: nesilaikiau vien savo metodo, bet, kai niekas nematydavo, šį tą pasiimdavau ir iš kitų.

V. Mariūnas

— Nestovėk ten, kur tave pastatė davatėlė, rengdama pirmajai Komunijai.

— Neužtenka parašyti religinę knygėlę, kad gautum teologo vardą.

Kun. L. Zaremba

— Čiurlionis buvo mokytas, bet nepermokytas.

Kun. St. Yla

— Muzikos vadovėlyje net manęs nepralėjo. Vadinasi, gera knyga.

Muz. F. Strolia

— Jeigu gyvatė įkanda žemaitį, tai ne žemaitis numiršta, o gyvatė.

Vardan detentės pagauta žuvis tur atstilyginti už sliaką.

SPYGLIŠKOS MINTYS DIENRAŠČIUOSE

— Milijonai ilgisi amžinojo gyvenimo, bet nežino, ką veikti lietingo sekmadienio popietę.

— Intelligencija — tai nelygiant upė: juo ji gilesnė, juo ji mažiau žniokščia.

— Mes save kryžiuojame tarp dviejų galvažudžių: gailėsčio dėl vakar dienos ir rytdienos baimės.

— Vyras, kuris nuolat galanda kirvį, nedaug tesukapoja malonų.

— Išauklejimas yra tai, kas daug padeda žmonėms be inteligencijos sugyventi.

"National Enquirer"

— Mano bičiulis gyrėsi, jog jo sūnus pagaliau dabar gavęs pastovų darbą: skysto kuro stotyje keisti gazolino kainoraščius.

— Šiandien gavau laišką, kviečiantį mane į vestuves, bet kai nuvykau — pora buvo jau divorsavusi.

"The Times" Hammond

— Kada tėvas pamatė savo sūnaus mokslo ketvirčio pažymėjimą, tarė: "Vienas čia geras dalykas, kad su tokiais prastais pažymėjimais nieko negali apgaudinėti". "Chicago Sun-Times".

SENIEJI SPYGLININKAI

Cigonas melagėlis

"Aukštumo tarp dviejų skardžių atradau tą arklį, bestovintį skersai kelio. Norėjau pralįsti pro galvą — pradėjo vaipytis ir smeižė kasti, ketinau eiti pro uodegą — erklys pasitaisė spirti, nebįmanydamas, ką padaryti, norėjau persokti, bet neveikęs atsėdau. Arklis tuojau patrako, vos nenukričiau".

Mot. Valančius MŪSŲ NARSUOLIAI

"Saugiame užnugaryje narsuolių visada atsiranda daugiau, negu jų buvo fronte. Tada jie taip drąsiai lenda iš krūmų ir varnelių ir taip mikliai šniogija mūsų panosėje karduais, kad tikrai reikia dabotis, idant nenukirstų ausies. Tada išryškėja ir šiu seniau niekad negirdėtų ir nematytų kovotojų genialūs strateginiai planai, tėvynės meilė, aiškiaregiškas prartymas, numatymas ir žinojimas, o taip pat net ir žvalgybinė uoslė, pro plaukus galinti užčiuopti kito tautiečio galvoje dar negimusią nuodėmingą mintį".

"Keleivis", 1975.VIII.26

KOMUNISTŲ AGENTO LAISKAS KOMISARUI

Amerikos komunistų agentas rašo savo viršininkui: "Vis sunkiau ir sunkiau sekasi prieiti prie nukurdusiu, badaujančių Amerikos masių. Pavasarį jie visą laiką vaksuoja, blizgina savo automobilius. Vasarą jie atostogauja, žuvažiuoja. Rudenį jie užimti golfu, futbolu. Pasitimas, drauge komisare. Žiemą jie priakinti prie televizijos aparatu. Būk malonus, drauge komisare - viršininke, pasarkit, kaip ir kada aš turėčiau pradėti kalbėti, irodinėti, kad jie yra prispausti, kapitalistų išnaudojami, skriaudžiami, badauja.

NESENSTANTI ANTRAŠTĖ

— "Kur vagonais veža purva ir krečia ant ponų" — ši antraštė išvydo pasauliui 1936-38 m. Kaune, XX amžiaus dienraštyje. Ta pati antraštė vėl pasirodė 1975 m. spaudos bendradarbių knygoje "Žurnalistika" psl. 92, Chicazoje. Sena pana, bet graži.

PAGEIDAVIMAI

— Duokit man pačio silpniausio gazolino, aš dar tik vakar gavau leidimą mašinai vairuoti, — sako senyva vairuotoja.

— Nukirpkite man plaukus, plikai ant pakaušio taip, kaip mano tėvelio, — sako berniukas kirpėjui.

KODĖL ISIRINKO PIRMININKU

Vaikai isirinko 4 metų berniuką savo klubo pirmininku.

— Kodėl tokį mažą? — paklausė tėvas.

— Todėl, kad jis nemoka rašyti, negali būti sekretorium, nemoka skaičiuoti pinigų, negali būti išdininuku, kadangi jis niekam netinka, todėl ir isirinkom pirmininku.

ILGO AMŽIAUS PASLAPTIS

Iš Australijos į Kiniją sugrįžęs 102 metų sodininkas pareiškė, kad jo ilgo gyvenimo paslaptis esanti bokalas alaus arba stiklas brandy kasdien.

"Europos Lietuvis"

VERKIMO LENKTYNIŲ ČEMPIONĖ

Šios srities vienintelė čempionė yra modistė Egita Viler iš Philadelphia. Ji tikromis ašaromis išverkė 2 val. ir 44 minutes.

Didžiausia E. Viler konkurentė buvo iš verkimo varžybų išmesta. Verkimo varžybų komisija rado, kad jos nosinaitė buvo sumirkyta svogūnų skiedinyje. Komisija vienbalsiai nutarė "verkęją" iš rungtynių pašalinti.

IŠ MUZ. MIKULSKIO PASKAITOS APIE DAINĄ DAINAVOJ

Berniukas, astisotojes prieš mergaitę, plojo delnais ir kartojo "saduto tuto".

Lakštingalos, viena po kitos sulėkusios į paežerės krūmus, pradeda suokti, o varlės kurkti, išbėga burbuliuodamas tetervinas, gervės ir žąsys peri antiukus — tu negali nedainuoti.

Aš prašau: "Padainuokite, mergaitės". Jos atsako: "Kad mums sarmata". Kai gavo po saldaini, padainavo "Pasvarsyk, antela".

Lietuviai yra ūkininkų ir darbininkų tauta. Jie mokėjo geriau mylėti už mus, inteligentus.

Vargšas piemenėlis turėjo eiti žąsų ganyti, tad ir raudele raudojo.

Chuliganas miesčionis susuka mergaitę galva, ir ji už jo išteka. Moralę mums įkvėpė mūsų motinos.

Mergaitės pabudavojimas toks dailus, kad net akį veria.

Dainoj už girios medelį davė šimtą rublių. Dabar tūkstantis ne toks brangus.

Lietuvis niekad biauriai nejuokavo. O taip pajaukavusiam vy-

resnysis pasakydavo: "Lauk, piemeny!" Kur pasibaigia teisybė, ten pasibaigia ir mokslas.

Paryžiuje mes turime daug sodų ir rožių. Bet lietuviškas kvėpia kaip laukų gelytės. Apie ju dainavimą jau surinkti šeši albumai laikraščių iškarpu.

Muzikantai Dainavoje

UŽSITRAUKE PASKOLA

— Tą didžiulį šunį, nuolat dedamą "Akiračių" puslapiuose, pasiskolino iš TV programos "Hee-Haw".

PO JEZUITŲ GIMNAZIJOS MOKINIŲ SUVAZIAVIMO

"Banketo pabaigoje nuotaika ėmė blėsti. Kiekvienas pradėjo galvoti apie namus, apie lėktuvų skrydžius, ką žmona pasakys už padarytas išlaidas, už padarytą jai "sarmatą", prisigėrus be jokio saiko... Dalytasi adresais, aiškinta, kaip buvo malonu. A. Stelmoko orkestras, kaip tyčia, dirgino nostalgiją, anų dienų, niekada nebesugrįžtančių, melodijomis... "Gražus Abdula, žiaurus plėšikas".

Dail. M. Šileikis

— Iš Anglijos atvyko kudloti "bitinai" (Beetless) komiški muzikantai ir žaibo greitumu užkrėtė Amerikos jaunimą ne tik ilgom barzdom, ilgais plaukais, bet ir utėlėm.

Ant. Gustaitis

— Kaip gali laikytis kalno viršūnė, jei nėra pačio kalno? Kaip galima sukelti audrą, jei nėra pasprausiausio vėjo? Argi kas pradedda statyti namą nuo stogo

Anat. Kairys

"Aš komunistus myliu". P. Urbaitis. "Kinija Azijos milžinas"

— O žmogus yra vertas pajuokos jau vien dėl to, kadgi, turėdamas visas plėšraus žvėries ypatybes ir keturias pritaikytas galūnes, šioj žemėj vaikšto tikrai dviem kojom.

ANTARGŪS KARIAI

Per lauko manevrus karo medicinos karininkas tyrė vandens tiekimą.

— "Kokių atsargumo priemonių jūs imatės prieš infekcijas?" — jis klausė viršila.

— Visų pirma mes viriname vandenį, — atsakė šiai.

— Gerai.

— Paskui filtruojame.

— Puiku.

— Pagaliau, — tęsė viršila, — kad būtų saugiau, mes geriname alų.

ATSKIRAI

"Mes miegame atskirai, mes pietaujame atskirai, mes atskirai einame atostogų. Mes darome viską, ką galim, kad galėtume išlaikyti mūsų vedybinį gyvenimą kartu, sveiką, nepažeistą" — sako Mr. and Mrs. Rodney Dangerfield.

FAKTAI IR GYVENIMAS

Likimo ironija

Stebėjo, kaip sveikatos neprageria, Ne buteliais išrikiavo — kibirais. Į gerklę viskas lindo kaip į pragarą — Jis gydėsi, o mirė daktarai.

Pikti gandai

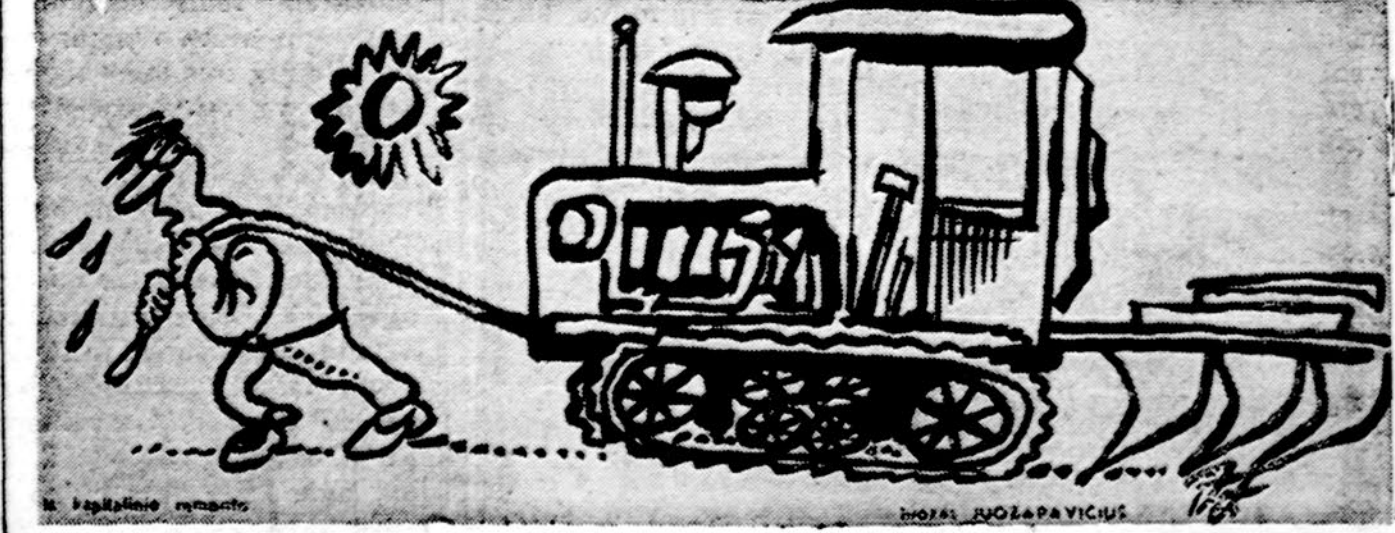
Tuoktis biuran minios lenda Ir šilėlį Gargžduos... Mat, kai kas paleido gandą, Kad jaunesniems lėkščių duos.

Epitafija virejui

Staiga ėmė vargšui deginti skrandį — Ir mirė, pradėjęs gražiausius metus

Atidavė sielą, tik kartą pabandęs Suvalgyti savo gamintus pietus.

G. Demenokas

Komunistinė Vilnius "Šluota" nr. 13 taip vaizduoja traktorių po kapitalinio remonto.